

HATHATOS FEGYVER

AZ ISTEN OSTROMLO SEREGEI ELLEN;

Avagy

BUZGÓ KÖNYÖRGÉS,

A' Szent Dávidnak ama' favaiból:

'Sólt. 39: 14. *Szünnýél meg tölem, hogy vehessék erőt; 's a't.*

Mellyel,

*A' Mennyei Kéznek súllyos és egymás után sere-
genként jövő tsapásai alatt el-fáradván, halálos ágyában
pihenést kívánt*

NÉHAI MÉLTÓSÁGOS SZ. R. BIRODALOMBÉLI GROF

S Z É K I

TELEKI JOSEF
U R.

Es ugyan azon buzgó Fohászzkodásból az em-
lített áldott Emlekezetű NAGY URNAK meg-hült Testé-
nek Koporsóban való tétetése felett tsekély el-
mélkedésből álló Tanítást tött

KOVÁTS MIHÁLY, Udvari Prédikátor.

Szebenben, 1732-dik Eft. 4-dik Napján Sz. András Havának.

K O L O S V Á R A T T,

Nyomtt. SZATHMARI PAP SANDOR által.

SZENT LETZKE:

'Sólt. xxxix: 14. Szünnyél-meg én tölem, hogy vehessek erőt; minekelötte el-mennék, hogy azután ne legyek.

ELŐL-JÁRO BESZÉD.

חלא צבא לאנוש. **A**Vagy nem Vitézség-é az ember élete?

Jób. 7: 1. Így kiált-fel az Istennek látogatási között-is a' békeséges türes által diadalmaskodó bajnok, amaz erős Athleta a' É. Jób. Nem-is ok nélkül, mert a' Kerefnyén embernek egész élete nem egyéb; hanem hartz, tusakodás, pályafutás. Az Isten önnön maga itt az Agonotheta, a' hartznak indítója, ki a' hadat ki-kiáltotta még a' Paraditsomban: Ellenkezést kerzek te közötted, és ez Affonyi állat között, a' te magod között, és az ő magva között, az meg-rontja tenéked fejedet, és te mardosod annak farkát, 1Móf. 3: 15. A' hadi Fő-Vezér vagy Fejedelem az UR JEsus, a' miképen nevezeték, Ésa. 9: 6. 'Sid. 12: 2. Mát. 2: 6. Gedeon, mikor a' Midiániták ellen való ütközetre el-kézítette volna magát, ekképen szólítja meg az ő melléte lévő vitézeket: Én reám vigyázzatok, és úgy tseledjete, t. i. a' mint én. Birák. 7: 17. Idvezítőnk-is hasonlatosképen inti 's bátorítja az ő híveit félllyel a' É. Irásban: Én reám nézzetek, Ésa. 45: 22. Vigyázzatok és imádkozzatok, Mát. 26: 41. Tanuljatok én tölem, Mát. 11: 29. Mint a' É. Péter-is mondja hogy a' Krisztus példát hagyott minékünk hogy az ő nyomdokát követnők, 1Pét. 2: 21. A' Vitézkedő hívő embernek fegyvere, a' Könyörgés, és az Istennek Bezéde. Mikor a' 'Sidó nép vijnék az Amalekkel, Móses a' vezetőt kezében tartván esedezik vala, valamikor az ő kezét fel-emeli vala, az Izrael diadalmat véßen vala, mikor pedig az ő kezét le-erefti vala, az Amalek véßen vala diadalmat. 2Móf. 17: 11. Az Istennek bezéde olyatén vezető, melyet valamikoron erősen tartanak a' hívek kezekben, 's Istennek eleiben buzgó esedezéseket nyujtanak; mindannyiszor diadalmasok léznek. Vagynak a' híveknek erős ellenségei, a' Sárán, olyan ez mint az ordító oroflány; e' Világ, melly a' Sáránnak segítője 's munkálkodó éfköze, melly által tusakodik és hartzol a' válastottaknak serege ellen; ellenség a' Test, melly igen vezedelmes, mi velünk jár,

(o)

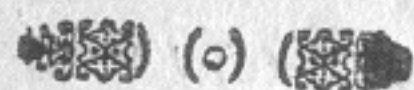
jár, kél, hál, ez a' mi a'ztalunknál ülő Judás, a' mi kebelinkben mulatozó Delila. Ennyi és illy erős ellenség között, miképen lehetne békeségben nyugodni? *avagy nem vitézség-é az ember élete?* De, mind ezeknek-felette, tsudálatos dolog! hogy az Isten önnön magais néha az ő fenteihez úgy viseli önnön-magát, mint ellenség, erről panaszol a' É. Jób, Az ő haragját én ellenem fel-gerjektvén, ellenségevé tön engemet, egyker' smind az ő nyomorgató seregi reám rohanának, és én ellenem ugyan utat tsinálának, és az én sátorom mellett tábort járnak. Jób. 19: 11, 12. Ebben a' viadalban nintsen Hathatósabb Fegyver, mint a' töredelmes lélekből fármazott buzgó Könyörgés, ezzel éle a' Jákób és diadalmat nyere: *El-nem botsátlak tégedet míg-nem megáldaf engemet*, 1Móf. 32: 26, 28. ezzel élt a' fent Dávid-is a' kezem alá fel-vött É. Letzkében: *Szünnyél-meg tölem; 's a' t.*

R É S Z E K.

1. Esedezik a' É. Dávid elsőben az ostorozásnak meg-űnéséért, 's azt követő meg-újításért.

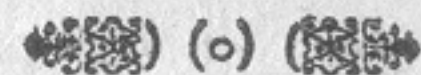
2. Erre serkenti az Istent ez okból, mert ő már abban az állapotban vagyon, hogy tsak hamar el kellefsék menni az élők közzül.

A' mi illeti az elsőt: *Szünnyél-meg tölem*, az az ereje vagyon a' fónak, a' melly ezt tézi-fel, hogy az Isten ötöt nem tsak egykeri, hanem sokfiori; nem tsak kevés idejig tartó, hanem sokáig tartó tsapásaival terhelte; nem-is könnyű, hanem súlyos tsapásokkal terhelte, mellyek alatt ugyan el-alélt, el-fogyatkozott; ezért esedezik így: *Szünnyél meg az én rontatásomtól, a' te haragodnak vezéjevel ne emélf meg engemet tellyességgel, ne súlljtoly engemet éppen az én meg-oflatatásomig.* A' hívő ember egyik kereft alól más kereft alá esik, és egy tsapástól meg-menekedvén, nagyobb és súlljofabb tsapás alá vettetik, ezt tapasztalta magán a' É. Dávid, ki így panaszol: 'Sólt. 42: 8. A' nyomorúságnak egyik mélysége a' másikat követi, a' te tsatornáidnak favokra minden te árradásid által-mentenek én rajtam, erre nézve áll így: *Szünnyél-meg tölem, hogy végyek erőt; 's a' t.* Ugy látzik hogy a' É. Jób-tól vette ezeket a' fónakat a' É. Dávid, mert a' É. Jób-is így szól: *Vallyon nem fűnik-é meg az UR egy kevésse az én életemnek napjaiban? Nem véft-é el rolam a' kint, hogy egy kevésse meg-nyugodnám? minekelötte oda mennék, honnét meg-nem jönék, a' sötét földben tudmillik, és az halál árnyékának helyére,* Jób 10: 20, 21. Mind a' kettő a' fennevéseknek enyhülését kívánja, hogy olyan kínok és gyötrelmek között

zött ne kényszeríttetnének meg-halnia. Ezért mondja: *hogy vehessek erőt, meg-lankad, és el-fárad a' hívő ember a' föntelen való tsapások alatt; ezért hasonlítja magát a' É. Dávid a' füstön meg-fáradott tömlőhöz, 'Sólt. 119: 83. A' füstön lévő tömlő vagy bőr meg-fosztatik minden nyersségétől 's egybe rántzosúl; így a' föntelen való osztorozás, és a' fomerű lélek meg-fáradtja a' tsontokat, Péld. 17: 22. Az UR Jánosnak képében ekképen kiált-fel a' É. Dávid: 'Sólt. 22: 16. Meg-fáradott mint a' tserép az én erőm, az én nyelvem-is az én inyemhez ragadott. Magáról-is pedig így szól: 'Sólt. 32: 4. Az én nedveségem nyári fázadságokra változik vala. 'Sólt. 102: 5. Az én fivem minnekutánna meg-veretett, meg-fáradott mint a' fű, annyira hogy el-felejtkezsem ételemről-is. Itt-is a' Letzkében arról panaszkol, hogy neki ereje el-fogyott; hogy vehessek erőt, mintha mondaná, ha tellyességgel nem akarod-is rólam el-venni a' fájdalmat; avagy csak pihenésre való időt engedj énnekem, minekelőtte meg-halok.*

A' mi illeti a' második Rézét: *Minekölőtte el-mennék. Urazás ez a' világi élet, sőt a' halál-is csak által menetel az örökké-valóságra. Ezen fölállal irattatik-le a' halál, 1Móf. 15: 15. Te pedig a' te atyáidhoz mégy nagy békeséggel, és el-temettetel jó vénségben. Hasonlóképen szól Jósue-is halálához közelítvén, Jós. 23: 14. Imé pedig én el-mégyek hamar az egész földnek fokása férént. Mihelyen e' világra belépünk, nem lehet oztán soha-is meg-állapodnunk, egy órát vagy egy szempillantásig tartó időt meg-nem tartóztathatunk; hanem mind untalan közelebb közelebb kell lépünk a' tzielhoz, míg nem el-érkezünk a' halálnak kapujára, 's a' koporsónak fájára. Jákob Pátriárka életének minden idejét nevezi bujdosásnak eftendeinek, 1Móf. 47: 9. E' földi bujdosás, más lelki bujdosásnak példája, melly férént mig e' testben jövevények vagyunk, távol vagyunk az URtól, 2Kór. 5: 6. Ezen értelemben nevezi magát Dávid, mindjárt fellyebb, jövevénynek: Vedd füledben az én kiáltásomat, az én könnyhullatásom-ra ne vesztegely, mert én te előtted jövevény és 'sellér vagyok, miképen minden én Atyám voltanak, Ps. 13. Minekutánna pártot ütött az ember Isten ellen, meg-fosztotta magát a' minden állatokon való uralkodásnak hatalmától, csak leg-kisebb teremtetett állathoz-is jussá nintsen; de az Isten akarván irgalmaságának gazdagságát meg-mutatni, a' Krisztus által a' híveknek vízföntag just ajándékozott az ő javaival való élésre, és a' fentek úgy vagynak már Istennél, mint itt a'*

itt a' földön a' 'sellérek, másnak fárnya alatt, *protektioja* alatt.

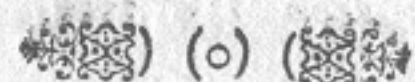
De ennekfelette, Istennek előtte való jövevénykedés a' fent életet-is magában foglalja, 1Móf. 17: 1. *En vagyok az erős mindenható Isten, járj én előttem föntelen, és légy állhatatos.* Így szól Isten Ábrahámnak. Illyen Istennel járó, Isten előtt való jövevény vala az Enók, 1Móf. 5: 24. *Mivel ő föntelen Istennel járt vala, fel-ragadá őtet az Isten.* Erről az Istennel való járásáról az Enóknak azt költik 's azt költötték a' 'Sidó Rabbínusok, hogy a' tsak ebben állott, hogy a' fent életet a' bünön ottan-ottan fel-váltotta, sokszor ugyan fent volt; de ottan-ottan istentelenségre-is vetemedett, most Istenhez járult, majd Istentől el-távozott; 's azért is ragadta-fel Isten őtet olly hirtelen, hogy végre töle tellyességgel el-ne vetemednék. Ugyan-is, megjegyzésre méltó dolog az, hogy Enók a' K. Pátriárkák Catalogussában ollyan két Pátriárkák közzé esett, kik e' világon leg-többet éltenek, t. i. Matusálem és Járed közzé: Matusálem az Enók Fija élt 969 eftendeig, Járed pedig az Enók Artya élt 962 eftendeig, 1Móf. 5: 19-27. Ő maga pedig, ki mindeneknél fentebb és kegyesebb vala, leg-kevesebb eftendőket élt, minden Atyáknál, kik vóltanak a' viz-özönelőtt.

De ezt ebben hagyom, hogy tzielomhoz közelebb járjak, itt a' É. Dávid szól inkább itt e' földön való bujdosásáról, noha az mást-is innen nem kell ki-rekeztetni, mert ollyan É.ember, minémű vólt a' É. Dávid, nem kívánt úgy Istennek előtte jövevénykedni, hogy egy-fer'smind Istennek akarátja férént-is nem kívánt volna élni.

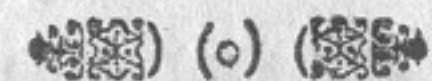
Utóljára azzal serkenti az Istent a' meg-füvésre, hogy ő majd ollyan állapotra lépik, *hogy többé ne legyen.* Ne úgy értsd, mintha tagadná a' É. Dávid a' halottaknak fel-támadását, vagy állatná a' halottaknak semmivé való léteket, mert ő azt már másutt világosan tanította, hogy ő fel-támad, 'Sólt. 17: 15. *En pedig igasságban meglátom a' te országodat, meg-elégíttetem a' te ábrázatoddal, midőn felsérkenek; hanem értelme ez: én ezután itt e' földön élők között nem lélek, mint a' 'Sidóknál is a' Scheol tézen ollyan helyet vagy állapottot, mellyben a' ki vagyon, a' felől kérhetni, hol vagyon? mivel nem találta meg az élők között.*

T U D O M Á N Y.

Igaz fiúi indulatnak a' jele az, ha az hívő ember rajta megtetézett 's balmazott tsapásokat, iöredelmes fírel Istennek eleiben fámúlja, 's töle meg-újítatást kíván.

Igy tselekezik a' É. Dávid a' Letzkében: *Szünnél-meg tőlem, hogy vehessek erőt.* Tekintsd-meg a' É. Jóbnak példáját, a' ki volt a' békeséges-türesnek világos tüköre, ő így áll: Jóh 7: 11. *Én sem tiltom-meg az én fájamat, hanem fóllok az én lelkemnek fájalmában, és panaszkodom az én fivemnek keserűségében, p. 5.* Az én testem férgekkel, és a' sok fekélyeknek meg fáradott korpájával, mint egy porral ugyan fel-rubáztatott, az én bőröm meg-hasadozott, és a' fekélyek miatt ugyan el-olvadt. Ímét a' 10-dik Rézben 20-dik p-ben: *Vallyon nem fűnik-e meg az UR egy kevésé az én életemnek napjaiban, nem véki-e el rólam a' kint, egy kevésé hogy meg-nyugodnám.* Nem vagyok ugyan én abban az értelemben, hogy a' É. Jóh vagy egy helyt vagy más helyt békételenül ne állott volna; de abban hogy az ő fájalmait ki jelentette, annak meg-bizonyítására, hogy ő érzi azt, a' mit az Isten véle akart meg-éreztetni, ebben mondom, nem látok békételenséget. Mert Idvezítönről-is hasonlókat olvasunk, 'Sólt. 68: 4. *El fáradtam a' kiáltásban, meg-fáradott az én torkom, el-fogyatkoztak az én femeim, várván az én Istenemet.* Stoicus, ostoba, durva érzékenység nélkül való embereket illet az, hogy a' fájalmat fájdalomnak lenni meg-tagadják; meg-keményedett kö fivnek a' jele, nem firni akkor, mikor az Isten fírára hiv. Ha nem emlitem-is tudva vagyon mindenké, mitsoda könyhullatásokkal 's kiáltásokkal esedezik vala az, a' kit minékünk nyomban kell követnünk: *Én Istenem, én Istenem miért hagyál-el engemet.* Ha lehetséges müljék-el töllem e' pohár, Már. 26 nem kell úgy itélni, mintha Idvezítönk ezekben az magára fel vállalt kezelséget akarta volna meg-másolni, mikor ezeket fóláná; hanem azt jelenti-ki, mire volna az emberi természet hajlandó, melly az Istentől beléje plántáltatott indulat szerint a' fómorú dologtól irtózik; nem-is azt akarja, hogy azt a' pohárt meg-ne kóltolja; hanem csak azt kívánja, hogy mérsékelje úgy, hogy hamar el müljon tőle, sokáig ne gyötretettsék azzal, meg-esméri azért, hogy az Atya tölti azt a' pohárt, ő annak *moderatora*. Meg-esméri 's fel-tézi azt-is: hogy ő reája mégyen a' pohár, hogy azt meg-igya, abban ellent nem tart, hanem csak ezt kéri, hogy hamar légyen meg a' dolog, ne bizza annak a' pohárnak mérséklését a' sánra; hanem maga mérsékelje azt. Mind ezekre pedig még ez egyet kell meg jegyeznünk, hogy a' látogatások alól való fel-fababulást, 's meg-újítatást, az Isten É. akaratján való meg-nyugovással

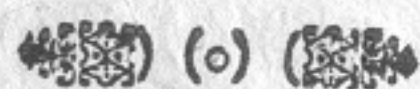

vással kell kérnünk, ezt tévén utánna, a' mit Idvezítönk: *Mindazonáltal ne úgy legyen a' mint én akarom, hanem a' mint te akarsz.*

Tanuld-meg. Mikor az hívő ember az Istennek rajta lévő tsapásait töredelmes fível elő fámlálja; a' mellé tegye az ő semmiségének és nyavalyás állapotjának meg-vallását 's az által serkentse Istent a' könyörületeségre. Itt a' É. Dávid így tselekezik, azzal serkenti hogy ő-neki nints ereje, hogy ő csak úton-járó, bujdosó, és majd olyan állapotra mégyen, mellyről, vagy mellyre nézve azt lehet rólla kérdeni: Hol vagyon?

Ez a' fentek esedezéseinek nagy ékessége. Az UR Jéhus-is mikor az ő fenedelei között esedezik, azt mondja: *En pedig féreg vagyok és nem férjfiú,* 'Sólt. 22: 7. Az Ábrahám így áll: *Mostan kívánnék fólani az én URammal, jöllehet én por és hamu vagyok,* 1Móf. 18: 27. Jákób pedig azt mondja: *Kifesebb vagyok én minden te jótéteményeidnél és irgalmaságidnál, mellyeket én velem tselekedtél,* 1Móf. 32: 10. Az Isten a' kevélyeknek ellenek áll, az alázatosoknak adja az ő kegyelmét. A' magaságos és felséges Istenhez nem lehet másképen jutni; hanem csak az alázatoság által; Innen még a' Serafim Angyalok-is ortzájokat és lábaikat be-fedezik, Ésa. 6: 2. Az Esdrás-is így könyörög: *Én Istenem fégyenlem és átallom fel-emelni az én ortzámat te hozzád, mert a' mi hamisságink fejeinken fellyül-múltanak,* Esd. 9: 6. Semmik vagyunk Istennek előtte, mint áll a' É. David-is ezen 'Sóltárban a' 12-dik versben: *Bizonyára hijában-valóság minden ember miglen él is.* Ő a' kevélyeknek ellensége, mivel azok-is az Istent lábok alá akarják tapodni; az alázatosokhoz pedig kegyelmet mutat, mivel azok az ő lábaihoz le-esnek, semmik akarnak lenni, és örömeft mint férgetskék meg-hagyják magokat ő-tőle tapodtatni. Az UR Jéhus noha magaságbeli Tsemete, mindazonáltal másutt nem nevedik, 's gyökeret sem vér ő-magának, hanem csak az alázatos fivnek mélyseges völgyében. Ama' kegyelemnek Kút-feje az ő folyáfit nem fel-felé, nem a' kevélyekre; hanem alá-fele az alázatosokra bortsátja. Az Isten magaságban és fent helyen lakozik ugyan, de még-is sohol örömeftebb nem mulatoz, mint azoknál, a' kik töredelmes és alázatos fivűek.

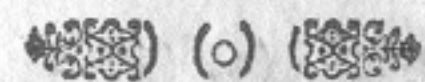
Intettsél még K. H. Mivel az Istennek minden hivei világi nyavalyás állapotjokra nézve, csak bujdosók és 'felleerek, mi-is hát úgy viseljük mi magunkat mint úton-járók. Itt a' Letzkében a' fent Dávid

Dávid meg-gondolván az ő nyomorúságos állapotját, azt hirdeti, hogy ő el-mégyen olyan állapotra, melyre nézve nem lézen többé itt az élők között. Ha bujdosó vagy kereftyén ember, tehát Hazádon kívül vagy, arra törekedjél hát, hogy a' te bujdosásodat böldegül végezzed-el, és egyenes úton juthass a' te menysei Hazádban. E' Világnak Böltsei között volt régen egy bizonyos *Sefta*, kik mivel az ő tanításokat tanulásokat nagyobb részént alá's fel való járásban és sétálásban vízik vala véghez, innen neveztettenek *Peripateticus*oknak, alá's fel járóknak: Te pedig bujdosó Kereftyén ember légy *Peripateticus Divinus*, Istennel járó, és Istentől tanuló. Hogy pedig ezt meg-nyerhesd élj fõrgalmatosan a' következendõ ez-közökkel.

1. A' testnek indulatait 's kívánságait zabolán tartsad, hogy félen való útra ne vezessenek. Ezek igen vezedelmes vezérek, az értelmet meg-vakítják, az akaratot el-fordítják, ezek nem vezetnek, hanem félen víznek, nem csak víznek, hanem tãzitanak a' tilalmas dolgokra, hogy a' mellyeket tud-is az ember jónak lenni, azokat is ne tselekedhesse. Tudta azt jól az Absolon, hogy az Atya ellen fel-támadni 's pártolkodni legyen felette nagy vétek; mindazáltal az tisztességnek felettébb való kívánása ugyan csak reá hajtá. Tudta azt az Ammon-is, hogy az ő testvér hugával való fertelmeskedés legyen tãzégéres vétek; mindazáltal a' testi indulat ugyan csak abba belé tãzítá. Tudta a' Júdás-is, hogy az ártatlan vérnek el-árulása legyen égre kiáltó vétek; mindazáltal a' fõsvénység és a' pénznek fõrleme ugyan csak abban ejté belé. Illyen vezedelmes Kalaúzok a' testnek indulatai. Ezek a' vak vezérek, a' ki ezeket követi bé-esik a' vezedelemnek vermében. Mi azért végyük-fel azt jól elménkre, a' mire int a' É. Péter: *Szerelmesim kérlek, hogy mint jövevények és bújdosók e' földön, meg-tartóztatásotok magatokat a' testnek kívánságától, mellyek vitézkednek a' lélek ellen.* 1Pét. 2: 11.

2. Vezérül válasszunk mi magunknak a' Szent Léleknek tanácsát, mellyet ad nekünk a' É. Írásokban, ha ezt követjük, böldegok lézünk minden mi bújdosásinkban, 'Sólt 1: 1. *Böldog [vagy böldegőségi vagy-nak annak] a' ki nem jár az hitetleneknek tanácsán; hanem minden ő gyönyörüsége vagyon az UR törvényében.* Ha ezt tselekezzük böldegok lézünk mind a' jó's mind a' gonosz idõkben, lézen tsendesség a' mi lelkünkben, öröm a' mi elménkben, vigasztalás a' mi szívünkben és jó remén-

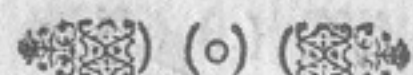

remenség, böldegok lézünk a' mi halálunkban. Ez a' Kalaúz, ez a' vezérlo mester nem hágy-el akkor-is minket, mikor el-hagynak Atyáink, fõrlemefink és jó-akarójink. Mikor az halál' árnyéka bé-fogja a' mi fõmeinket, akkor-is a' mi fõmeink felöl el-mondhatjuk: *Hic satis est lucis*, itt elég világosság vagyon, 's énekelhetjük azt a' mi vagyon, 'Sólt. 27: 1, 2. *Az UR az én világosságom és fõhaditóm's kitõl féljek?* *Az UR az én életemnek erõsége's kitõl rettegjek.*

3. Azt tselekedjük életünkben a' mit kívánnánk tselekedni a' mi halálunk' óráján. Bizonyos dolog hogy meg kell hálnunk; de bizonytalan hogy hol és mikor. Tetfett az Istennek két dolgot el-titkolni az embertõl, e' világnak végét, mikor lézen, 's az õ életének-is végét, hogy minket fõntelen-való vigyázásban tartana. A' 'Sidók között ugyan némelleyek e' Világnak fenn-állását 6000 Eftendõkre határozták: Hogy Ádamtól fogva Mósefig folynának-el 2000 Eftendõk: Móseftõl-fogva a' Kristusig 2000 Eftendõk: A' Kristustól Világ végéig ismét 2000 Eftendõk; de e' nem É. Írásból épült *computus*. Idvezitõnk ez eránt így voxol: 'I sel. 1: 7. *Nem ti dolgoztok az idõket tud-notok, mellyeket az Atya az ő maga hatalmában helyhez tetett.* És, Luk. 12: 35, 36. *Légyenek a' ti derekaitok fel-õvedzve, és fõvénnektek meggyújtva.* *Hasonlatosok légyetek azokhoz, a' kik várják hogy az ő Urok meg-jöjjön a' menyegzőnek lakadalmából, hogy mihelyt meg-jövénd, és zõrgetend, azonnal meg-nyíssák neki.* Ismét: Luk. 21, 34, 35. *Meg-õltalmazzatok pedig magatokat, hogy valamikor meg-ne nehezedenek a' ti fõveitek dobzódásnak, réfegségnek, és e' világi fõrgalmatosságoknak miatta; és nagy hirtelen reátok jöjjön az a' nap.* *Mert mint egy tör úgy vézen környül mindeneket, kik ez egész földnek finén lakoznak.*

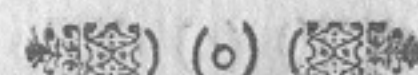
A L K A L M A Z T A T Á S.

A' kit ez elõttünk való gyázos Koporsóban bé-zárlottunk K. Hall. vala Néhai böldeg 's áldott Emlekezetü Nagy Ur, Meltóságos Sz R. Birodalombéli Gróf Szék TELEKI JOSEF Ur. Jósef annyit tézen, mint: *adjon Isten többet-is.* Adott vala az Isten nékie jeles és Uri Virtusokkal ékeskedõ sok szép Gyermekeket; de azok mellé fãmlált az Isten õ-nékie sok keserüségeket, bokros bánatokat. Az õ gyökere a' folyó viz mellett meg-fãporodott vala, a' harmat az õ ágain nyugfik vala az õ ditsósége mint a' plánta úgy vala õ mellette, az õ kézive az õ kezében erõs vala, a' mint fõll a' fõent Jób, Jób. 29: 19, 20. De, õh fõomorú dolog! meg-fãrada ez a' nemes gyõker,

kér, le-rontattak a' gyönyörűséges ágak-is; el-múlék minden ő di-
tsősége. Az ő halálos ágyában ezt a' É Letzkét, ezt a' buzgó kö-
nyörgést forgatta ajában: *Szünnýél-meg tölem, hogy vehessek erőt
minekelötte el-mennék, hogy azután ne légyek.* Méltán-is vehette aja-
kaira, mert az Isten ötöt egy tsapás után más tsapással, egyik kereft
után mas kerefttel terhelte. Rajta tellyesedett bé az a' mit mond a'
É. Job: *Job 19: 12. Az ő nyomorgató seregei én reám rohanának, én el-
lenem ugyan utat tsinálnak, és az én sátorom mellett ugyan táborot já-
rának.* Eledezett azért hogy az Isten szünnýék-meg ötöt ostromlani
az ő látogató teregeivel, és adjon ő-nekie egy kevés pihenést, mi-
nekelötte el-menne az egész földnek fokása kerint, melly esedezésé-
ben meg-esmerte azt, hogy itt e' földön légyen tsak jövevény és buj-
dosó. Vólt ő Istennel járó, Istentől tanuló, Istenhez ragaszkodó,
Isten ditsősége mellett ugyan buzgó's forró Lélek, az UR Háza ée-
relmének tüze eméztette ötöt. Vólt a' kerefték alatt békeséges-tűrő
Job. A' halálra bátran menő és magát jól eleve el-kéftített vén Simeon.
Ki az ő halálos ágyában is ilyen *Confessiót* tött: *Bizony a' haláltól nem
irtózom. Bizony senkiben másban nem bízom, hanem tsak az Istenben.*
Illyen jó Hitének, reménségének 's bátorságának jelen-való vóltá-
val méne-el bóldogúl, tsendesen, elméjének épségével, a' mi fême-
ink elöl, a' mi fêmeinknek kívánatos gyönyörűsége, a' *Sceolnak* he-
lyére. Immár mindnyájan fómorúan kérhetjük: *Hol vagyon?*

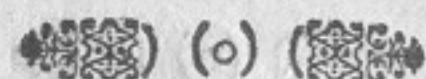
Keferüségek miatt olvadozó kegyes Lélek, Méltóságos Uri AÉ-
zony, BETHLENI BETHLEN KATA AÉzony, fêmeid elöl el-véte-
tett Uradon firánkozó Mária, Kedves Férjedtől 's szép Gyermekeid-
től kevés idő alatt meg foftatott nem Naomi, hanem súlyos bá-
natokkal bé-tellyesedett keferedett évivü Mára, avagy nem viselhe-
ted-é te-is ajakaidon É. Dávidnak a' Letzkében fel-tétetett könyörgé-
set: *Szünnýél-meg URam tölem, hogy vehessek erőt, az én ki-múlásom
előtt!* Nem te reád illik-é ama' keferes panasz: *Az én fivem mineku-
tánna meg verettetett, meg-fáradott mint a' fü, annyira hogy ételem-
ről-is el felejtkeztem* Solt. 102: 5. Hányzor jutottál immár gyázos
Özvegységre? hányzor öntözgetted könyhullatásokkal fêmeid elöl el-
vetetett kisdedeidnek meg-hidegedett tetemeit? Hol vagyon a' te
Özlopod, gyámolod, reménséged, gyönyörűséged, gyötrelmeid
között vigasztaló Életednek kedves Párja? Elkána az Anna AÉzony-
nak Férje így vigasztalja vala az ő meg-keferedett évivü Feleségét: *Mi-
ért*

*ért sír? miért nem ekel? mitsodán kefergek éivedben? Nemde nem
jobb vagyok-é én tenéked tiz fíjadnál-is?* 1Sam. 1: 8. Hol vagyon a'
ki tégedet így vigasztalhatna? le-rontatott a' éeg a' te hajlékodon,
a' mellyre függetted vala minden terhedet. Illyen keferüséggel ille-
tett tégedet a' Mindenható; noha pedig mind ezek meg-eszenek te
rajtad; mindazáltal meg-tartóztatad ajakidat a' zúgolódástól. Es-
mérd-meg azt a' te Idvezítődél, hogy te Istennek előtte légy tsak
egy kis fergetske: a' te Hitbéli Atyáddal az Ábrahámmal, hogy légy
por és hamu: a' É. Dáviddal és a' több fentekkel, hogy légy tsak
bujdosó és jövevény, mitsoda nyavalya, keferüség nem férhet a'
bujdosónak állapotjához? Vigasztaljad te magadat azzal, hogyha el-
hagyott-is a' te földi Férjed, vagyon mindazáltal mennyben ollyan
Férje és Jegyese a' te lelkednek, a' ki se bóldog, se bóldogtalan álla-
patodon tégedet el-nem hágy. Vessd az URra a' te terhedet, és ő
gondot visel, ki az Özvegyeknek hűséges pártfogója és meg-óltal-
mazója. Vigasztaljad magadat a' töredelmes lélekkel, azzal hogy te-
nád vagyon lakó hajléka a' Mennyei Felségnek, a' te éived az a'
házatska, mellyben az Isten lakozik, meg-adjad hát magadat ő-néki
nagy alázatossággal, magad reá hagyásával, hogy te veled úgy tse-
lekedjék, a' mint fent akaratja tartja, azt tselekedd, azt fenvedjed,
a' mit az Isten akar, semmiben ellent ne állj ő-néki. Elégedjél-meg
azzal, hogy az Isten úgy lakik te-nád mint vigasztaló, mint segítő,
mint lelki és testi áldás.

Tekintetes Ur TOLDI ÁDÁM Uram, Méltóságos és Tekin-
tetes Ifjú AÉzony, Széki TELEKI KRISTINA AÉzony, öltözze-
tek gyázban, sírjatok és jajgassatok, mert el-esett a' ti fejeteknek
ékes Koronája, le-vágattatott az Elő-fa, mellynek árnyékában nyú-
góftok vala. Árvákká maradtatok Atya nélkül, gyámoltalanokká
Özlop nélkül.

Méltóságos Gróf Széki TELEKI Nagy Uri Familia, vedd
ézedben mi esett te rajtad tsak egy Éftendőnek el-folyása alatt,
gondold-meg mitsoda Özlopok, melly nagy reménségű Kisdetek
fedettetenek-ki kebeledből. Kit borsátaf-el mostan a' te fêmeid
elöl, avagy nem azt-é? a' ki a' te ügyes bajos terhedet vállain vi-
seli vala, a' ki fépen fel-épült nagy tekintetével vala kívánatos dízed
és ékecséged, egy hűséges és igen hasznos Tagod. Serkeny-fel azért,
böv zokogással engefteljed a' Mindenhatónak te közötted puftító
haragját.

Külső és belső Rend, Özvegyek, Árvák, Szükölködők, ki-váltképen ti Prófétáknak Fijai, emeljétek fel a' ti fátokat, siralmas kiáltással zengjétek ez Hazánknak tőlünk el-véretett nagy Reménségén, ez hiv Pártfogónak, gazdag Táplálónak, nagy Patronusnak közzülünk való el-költözésén.

Te pedig Sionnak porán könnyörülő, Jérusálemnek romladoszásán fánakozó Mennyei Nagy FELSÉG, Seregeknek URa, plántálj a' faggatás után, építs a' rontás után. *Ne haragudjál felettébb mi reánk, és ne emlekezzél-meg a' mi álnokságainkról. A' te fenségednek városi olyanok mint a' pufka, a' Sion mint a' pufka, a' Jérusálem mint a' kietlen. Avagy meg-tartóztatnád-e magadat mind ezekért URam? Hallgatnál-e és minket felettébb nyomorgatnál-e?*

V E G E.

I S-

ISTEN SZÖVETSÉGESEINEK S O R S O K.

Mellyről,

Néhai nagy Emlekezetű R. Sz. B. Méltóságos GRÓF,
SZÉKI TELEKI JOSEF
UR Ö N A G Y S Á G A'

KERTZESORAI Temető Sirja előtt, az URban meg-bóltnak maga állapotjára nézett, rendelése ferint, a' fent Irásokból, a' vött kegyelem ferint tanított, M-Vásárhelyt lévő N. Collegium együgyű Tanítója, SZATHMÁRI MIHÁLY,
1733-dikban, Januariusnak 18-dik napján.

SZENT LETZKE.

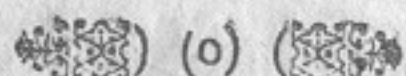
Esa. 8: 18. Imhol vagyok én, és a' fiak, kiket adott nékem az UR, jelül és tsudául Izraelben: a' Sion hegyén lakozó seregeknek URától vagyon ez.

K E Z D Ö B E S Z É D.

Oldog Nép az a' mellynek Prófétája vagyon; boldogtalan Nép az a' mellynek Prófétája nintsen. Amos-nál 3: 7-ben, Semmi dologot nem tselekezik az UR Isten addig, míg nem meg-jelenti az ő titkát az ő főlgainak a' Prófétáknak. Ugyan-is: bizonyára a' Pappnak ajakai őrizik a' tudományt, és ő töle kérdenek törvényt; mert a' seregeknek URának követe ő. Malak. 2: 7. Nagy tekintetű Pap az a' ki egyfersmind Próféta-is. Minekelőtte el-következnének a' Sidó népnek romlásai, pusztulásai, meg-jelentette Isten a' Próféták által a' jövőndő romlást vezedelmet: hogy ne mondaná az értetlen és vakmerő nép, a' porból fármazik, és csak e' világnak rendi és szokása ferint vagyon a' nyomorúság Ezékielnek azt parantsolja Isten, 5-dik Réfben. 1, 2, 3, 4 yben: Embernek fia, végy magadnak

B 3

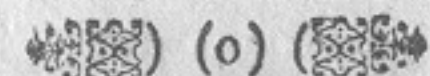

nak egy éles kést, Borbély beretvát, és vond-el azt fejedén, Éakáladon: (: *ugy hogy egy főr fál se maradjon* :) és végy magadnak egy mértéket, és oúd-el azokat a' főröket: harmad részét tüzzel égesd-meg, a' Város közepetté, a' meg-fállás napjai bé-tellyesedések fzerint: azután vedd a' harmad részét, és vagdald apróra a' Város körül fegyverrel: és harmad részét hintsd-el a' félre, és a' fegyvert ki-vonfom utánnok: és végy-ki innét egy keveset, és kösd azokat a' te ruhádnak fárnyába: és ezek közzül ísmét végy-ki, és vedd a' tűz közepire, és égesd-meg azokat tüzzel: abból mégyen tűz az Izrael egész házára. *Igy fola az UR Isten: ez a' fjerusálem! 's a' t.* Meg-fejti Isten maga e' fíralmas mesét a' 12-dik yben a' Réznek végig: harmad részed dög-halál miatt vél-el, és éhség miatt eméztetik-meg te közepetted: és harmad részed fegyver miatt hull-el te körülötted: és harmad részedet minden félre el-hintem, és fegyvert vonfok utánnok. *'s a' t.* Így jövendölé-meg a' Sz. Isten, Ezékiel által, a' 'Sidó Nemzertnek 's fjerusálem Várofsának főrnyü pufztúlását; annak a' Nemes Főnek hajától, ékefségétől, méltóságától, az az, Uri, Fő, és köz Rendeitől lejendő meg-fofztatását, éles fegyver által lejendő meg-kopafztatását: tsak egy kitsiny rézfetskének a' Papok paláftja alatt lejendő meg-maradását; de a' mellyből-is ugyan tsak végre tűz menne-ki az Izrael egész Házára. Bé-tölt e' keserves jövendölés, a' 'Sidó Nemzertnek előfőr Nabukodonozor, azután a' Rómaiak által lött el-pufztittatásában, és az egész földön ferte-féllyel lött el-fórattatásában és igen fokfőr fegyver, fábja alá lött fámllatásában.

Igy mégyen elő egynéhány Rézékben Ezékiel: míg nem Isten néki a' 9-dik R-ben mutatna egy gyóltfban öltözött, férjfiat, a' ki fjerusálem Várofsán által menván, a' népnek bünein bánkodó né-melley kevés embereknek homlokaikra *Tau* betüt, avagy némünémű jegyet írna: hogy azokat az öldöklő ellenség ne bántaná. Melly minekutánna végbe-ment volna, parantsolt Isten a' fegyveres hat férjfiaknak: mennjete által ő utánna, ne kedvezzen a' ti fsemetek Véneket, Ifjakat és Szüzeket, kitsinyeket, és afzfonyi-állatokat, öllyeték-meg mind egy lábíg: az én Templomomtól kezdjete-el. El-kezdék azért a' Vén férjfiaktól. *'s a' t.* Melly látást bé-tellyesített a' Nabukodonozor éles és véres fegyvere.

De Ezékiel előtt fok ezfendökkel, meg-jövendölte Éfaiás, az egész 'Sidó Nemzetre, Izraelre és Judára, az Isten fözetségének meg-

veté-

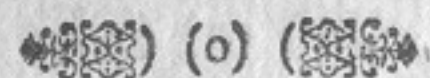
vetéséért következendő lelki és testi romlásokat, pufztúlásokat, A' 6-dik R-ben látja hogy Isten igen nagy méltósággal, fserafimokkal körül-vetetvén meg-jelent a' Templomban, és az bé-tölt fűftel küfö-bei meg-rendültek. Iménem köd tolti-bé, melly Isten kegyelmének jele, a' Templomot, mint hajdon a' Móles sátorát, és a' Salamon Templomát; 2Móf 40: 34. 1Kir. 8: 10. hanem fűft, melly jelentette az Isten haragját, 's ítéletre való kézfületit. *'Solt. 50: 3.* a' Templom ajtai-is, küföbeivel együtt, meg-rendülnek; mert jövendő vala annak a' Templomnak le-romlása, és az Uj Testámentomi Templomnak, a' Krfstus Orfágának fel-állittatása: hogy már az egész föld, nem tsak a' 'Sidók Kanahánja, bé-telnék az URnak ditsőséggel. De meg-kell vala maradni a' nép tizedének, hogy abban lenne az elevenség, a' fzent mag. *'s 13.* Ugy ezen 8-dik R-is mellyből a' fzent Letzkevétetett, jövendöl Isten mind a' tiz Nemzetzegeknek, mind Judának vefedelméről: még pedig nem tsak föz-val, hanem fzenben ötlo példával is. Ugyan-is Isten két fiakat ad Éfaiásnak, és azoknak maga ad neveket is. Egyiket így nevezi: *Seár Fáfub*: az-az: e' népnek tsak a' maradéka tér-meg, a' másikat így: *Mabér Salál chás báz*: az-az: fiefs a' dúlásra, fiefs a' prédára, óh gyors és ferény prédáló! De mivel Isten nem olly Király a' kinek orfága és népe nem volna; tehát az egész népnek közönséges meg vefésében-is Tanítványokat válaft magának: a' törvényt, az igaz tudományt azoknak fívekbe írja, bé-petsétli: és midön ki-menne az egész Nép ellen a' fíralmas és halálos sententia, elő áll egy valaki, az ő fiaival együtt, 's azt mondja a' meg-búsult Istennek: Im-hol vagyok én, és a' fiak, a' kiket nekem adott az UR, 's a' t.

M A G Y A R Á Z A T.

Láffuk x. Ki fívai e' befédek? j. Kik a' fiak, a' kikkel itt elő áll? j. Miért mondja magát és fiait feleknek és tsudáknak Izraelben? j. Honnan vagyon oka 's fundámentoma ezen dolognak?

A' mi nézi az első dölgot, úgy láttatik hogy e' fők Éfaiás fívai légyenek: ki a' 'Sidó Nemzertnek közönséges meg-vefésében, jelül és tsudául adatott két fiaival együtt, Isten mellől el-nem állott; hanem az igaz tudományban, 's Istenhez való hűségben állhatatosan meg-maradott: sem bált nem tífelte, sem más bálványt, sem a' Dávid Királyi magváról és Uralkodásától a' pogány Királyokhoz vagy a' tiz Nemzetseghhez nem pártolt. Így értik ezt fok régi és mostani

tani

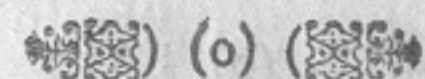

tani tudós emberek: hozzá-adván némellyek azt-is, hogy Éfaiás, fiaival egyetemben, a' Krisztusnak és annak fiainak, avagy Tanitványainak, példájok, *typus*ok lött légyen.

De el-igazít itt bennünket *É. Pál* Apostol, 'Sid. 2: 13-ban, a' holott a' meg-tesztelt Krisztus János szájából folytatja e' bevédeket: *Imhol vagyok én, és a' fiak.* 's a' t. De kérlek, figyelmetesen olvasátok-meg Éfaiásban e' nyolczadik Rézt, 's közelebb a' Sz. Letzke után lévő verseket, és a' kilentzedik Réznek 1, 2, 's következendő verseit; 's világossá lézen, hogy a' dölgek, 's e' főek, tartozzanak az emberek között testben meg-jelent Krisztus János napjaira: mellyekben ő kevés Tanitványokat 's Hívöket fedezetvén, a' kemény és meg-vezett 'Sidó Nemzetből, a' többit meg-vetette, a' honnan, mind e' napig, a' földet által járja a' meg-ézült és éhezett Izraelita: és az éhség miatt, a' lelki éhség miatt, átkozza az ő Királyát, és az ő Istent; ha az égre néz-is, ha a' földre néz-is; mivelhogy homály, és keserü setétség vötte ötet környül. *ψ. 21, 22.* De ugyan ezen 8-dik *é. ben* a' mondódik: hogy a' ki a' törvényre, az-az, a' Krisztus tudományára, bizonyosság-tételére, sok AMEN mondására nem figyelmez, annak nem hízen; nem lézen annak hajnala. Vedd öze világosság kedvéért *2Pét. 1: 19.* A' *Prófétia* setétben világoskodó lámpás 's a' t.

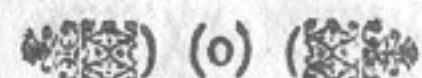
De Sz. Pál nagy ok alatt adja e' főkat, Imhol vagyok én, 's a' t. a' Krisztus szájába: ugyan-is azt mutatja ott-meg, hogy a' Krisztus János nem lehetett volna *Góel, Epileptor*, az-az, az emberi Nemzetnek meg-Váltója, és Közben-járója; ha a' választottakkal 's mag-váltatandókkal egy testből 's vérből való nem volna: tehát a' fiakkal hasonlóképen egy testnek és vérnek részese, hogy azokat meg-válthatná; mert a' melly természetet a' Krisztus fel-nem vött, azt meg-sem váltotta: mint, mivelhogy nem Angyali természetet vött-fel, azért nem-is Angyalok *Epileptora*, nem Angyalok Meg-váltója, A' honnan nyilván láthadd hív Hallgató, hogy a' Krisztus nem tsak ember, hanem Isten-is; másként fundamentom nélkül disputálná az Apostol, hogy a' Krisztusnak embernek, testből és vérből állónak-is kellefsék lennie; mert azt senki sem tagadja. E' bevédek azért a' Krisztus bevédi: *Imhol vagyok én 's a' t.*

Lássuk-meg *1.* Kik a' fiak a' kikkel itt elő-áll, 's magát mutogatja a' Krisztus? Felelet, azok a' fiak a' Krisztus Tanitványi, a' mint közelebb ki-tündöklök a' 16-dik Versből: *Kösd-bé e' bizonyosság-tételt az én*

az én Tanitványaimnak. A' holott jegyezzétek-meg, hogy eleitől-fogva a' Tanitványok fiaknak neveztetnek; mint *2Kir. 2-dik é. ben* *Próféták* fiai, az-az, Tanitványi mentek *Eliseus* eleibe, 's másutt sok helyeken. Ugyan-is, lelki-képen, a' *Préceptor*, a' Tanító *Ézüli*, emberré tézi a' Tanitványt. *Pál* Apostol-is Atyának nevezi, sőt Anyához hasonlítja magát, *Galat. 4: 19.* *Fiatskáim kiket ujjonon fűlök.* Innen völt eleitől-fogva, hogy mint az Atyák a' ház-népben, ugy a' Tanítók a' Schólákban törvények alá vetnék a' Tanitványokat. A' 'Sidóknál, a' többek között ilyen törvényeik völtanak a' Déákoknak, mellyeket magok-is a' Mesterek meg-tartottak. 1. Magát meg-kenvén nem völt szabad a' Tanitványnak uttzára ki-menni. 2. Ugy nem völt szabad éjtzaka magánoson házból ki-menni. 3. Nem völt szabad *afzöny*-emberrel befélni. A' honnan tsudálkoztak a' Tanitványok hogy a' Krisztus, Mester lévén, a' Samaritánával befélt volna *Ján. 4: 27.* 4. Nem völt szabad a' Tanitványnak, ugy a' Mesternek köz emberekkel együtt *afzalhoz* ülni, 's azokkal tárfalkodni: azért a' Krisztusnak egynehányzor vetették szemére, hogy a' Publicánusokkal 's köz rendel tárfalkodnék, *Mát. 9: 10, 11.* 5. Illetlen dolognak tartatott ha a' Mester, vagy Tanitvány utól ment-bé a' Synagógába, vagy Templomba. Völtanak, 's vagynak ma-is a' Krisztus Scholájának regulái és törvényei: mellyek között első e' völt, 's ma-is ez: *TAGADD-MEG MAGADAT VEDD-FEL A' KERESZTET.* *Mát. 16: 24.* és a' Krisztus így szólította Tanitványait: *Fiatskáim! Ján. Év. 21: 5.* és *Mark. 9: 37.*

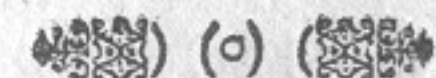
De több vagyon ennél a' főban, mellyel a' Krisztus a' Tanitványokat fiaknak, avagy gyermekeknek nevezi. Az Ige *JÉLED*, tézen ugyan maga attyától *Ézületett* gyermeket-is; de leg-első erejében fel-serdült *Ifjat* tézen. Így mondatnak *Daniel*, és az ő Társai gyermekeknek, az-az, fel-serdülteknek, Király udvarlására alkalmatosoknak. *Dan. 1: 4.* *Eliseust* gyermekek tsúfolták, nem aprók; hanem fel-serdültek: és, a' mint a' historiából helyesen ki-hozhatjuk, a' *Béthelbéli Bál* *Prófétáinak* Tanitványai, Déákjai, *2Kir. 2: 24.* *Esdrást*, mikor az Isten törvényét olvasná, hallgatták a' férjfiak, *afzönyök*, gyermekek: az-az fel-serdültek, nem aprók, nem tsetsemők. *Esdr. 10: 1.* A' Görögben-is *Pajdion*, 'Sid. 2: 13. *Ézélesen* vétetik, és nem tsak kitsiny gyermekeket tézen. A' Várad Bibliában így tötte-ki a' tudos Fordító: *Imhol vagyok én, és a' főlgák.* Nevezi

vezi azért a' Krisztus a' Tanítványokat, fiaknak, gyermekeknek, vagy a' mint világosítók, fel-serdült Ifjaknak; mert azok a' 'Sidók' közül ki-éinlett válogatott Ifjak valának mindnyájan. Péter leg-idősebb vala; de vén nem vala: Saulus, vidám erejében bizó, bátor, Ifju Orozlánka vala. *Tsel.* 7: 58. *Bir.* 14: 5. Mind ezeket a' Krisztus Jésus Ifjusága harmatjának lenni mondja Dávid, 'Sólt. 110: 3.

Azt mondja már a' Krisztus; hogy ezt a' válogatott Ifjakból álló Tanítványi sereget az UR adta néki. Jegyezd-meg, hogy itt a' Krisztus Jésus néz az örökkévaló fővetségre, a' melly volt ő között, és az Atya között, az emberi nemzetnek idvessége felől. *Zak.* 6: 13. *Ésa.* 53: 10. 'Sólt 16: 7, 8. Abban a' kötésben Sz. magot, népet, orfágot ígért az Atya a' Fiúnak, ha az Isten igazságának, és fent-ségének eleget tenne. Innen mondja a' Krisztus: *Atyám! mindenek a' mellyek enyimek tiéd, és a' tiéd enyimek, és meg-diszítottam az-okban* Ján. 17: 9, 10. De a' 'Sidó Nemzetből, a' pogányok sok-eze-reihez képest, nem igen sokak adattattak a' Krisztusnak, *Ésa.* 49: 4. hanem a' mint Jérémiásnál vagyon 3. rben *ψ* 14. Egyet egy Városból: (: mint Pált Társus Városból :) *Kettőt egy Nemzetségből, a' 'Sidó fő érint, egy ház-népből: (: Mispacha :) mint Jakabot és Jánost, Pétert és Andrást, testvér atyafiakat, azon egy familiából magá-hoz kötött a' Krisztus.*

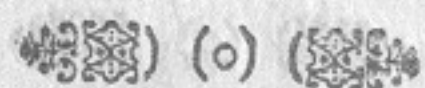
Lássuk már 1. Miért mondja magát és Tanítványait a' Krisztus *Jeleknek és tsudáknak Izraelben?* Felelet: egy fővel azért, mind ma-ga JEL és TSUDA, mind Ifju Tanítványai Jelek és tsudák volta-nak, Némelylek nem különböztetik-meg a' Jelt és Tsudát, mert láttatnak egy dolgot tenni; hanem az utolsó fő az elsőnek hatha-tóságát neveli, ki-élesíti, a' Grammatica szerint, illy értelemmel: Igen igen nagy JELEK vagynak Izraelben. De jobb e' főkat meg-különböztetni, a' Sz. Irás után; mert a' Jelnél sokszor többet tézen a' Tsuda. Jel tehát és Tsuda a' Krisztus; mert ő hozzá hasonló do-log sem égből sem földön nintsen, Ugyan-is a' Krisztus Isten és em-ber: TSUDA Ez ha tsuda kell! De gondoljátok-meg mélyen: azt izeni Isten itt Esaiásnál a' 7-dik rben Ákáznak midőn ötöt az ellenség zorongatná: a' Dávid Királyi széke és Júda Nemzetének meg-maradá-sa felől kérj JELT, akár a' magasságból, akár a' mélységből, akár az égből akár a' földből: Ákáz nem kér; de az Isten JELT ad mind az égből, mind a' földből, azt mondván: *Imé egy feplötelen Szűz* *fül*

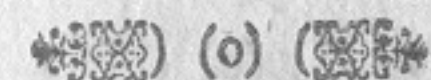
fül fiat, és nevezed annak nevét IMMANUEL. Isten velünk, Isten nálunk, kettő itt a' tsuda, első, hogy a' Szűz *fül*: második, hogy égi 's földi természetű fiat, Immanuelt *fül*; ki *Dávid gyökere és ága*: az-az, a' kinn áll a' Dávid Háza. *Jelen.* 5: 5. Ha a' Krisztus nem Mennyei valóságos Isten; tehát nem adott Isten Ákáznak 's annak udvarának az égből JELT, és nem IMMANUEL a' Krisztus; melly képtelen gondolat. Bizony tsudálatos fia a' Krisztus. *Ésa* 9: 5. tsuda volt ennek a' fény-állattól lött fogantatása, körül-véetése, *Jér.* 31: 22: Sz. Pál versengés nélkül való nagy titoknak mondja, hogy *Isten jelent meg a' Testben.* 1Tim 3: 16. A' tsudát tsudálni, nem vis-gálni kell, hinni kell, agyaskodni; maga Isten tudja annak okát, módját, Angyal, ember, nem tudja. De Jel és tsuda volt a' Krisztus, mert annyi jegyeket és tsudákat tött, *hogy ha azok egyenként meg irattatnának, e' Világ sem fogná bé a' Könyveket; a' mint nagy-ságos neveléssel mondja az Evangyélisita, Ján.* 21: utolsó *ψ*ben. an-nyira, hogy az ő sok tsudáit látván az emberek, azt mondanák: *Soha Izraelben ilyen dolog nem volt!* Mát. 9: 33.

Tsudák, Jelek voltak a' Tanítványok-is, kiket a' Krisztus vá-lasztott tudatlan, tsekély sorsú emberekből. Tsuda dolog, egy Pa-pot, egy Urat sem tött a' Krisztus Apostollá, Követté, hogy arra biz-ta volna az Evangyéliomot; de a' maga tudatlan Apostoli által meg-fegyverizte e' Világ Böltseit, Fariseusit, Irástudóit, Filosofusait, 1Kór 1: 27. és azok annyi jeleket és tsudákat töttenek, ördögöket üttenek, halottakat támasztottanak, betegeket gyógyítottanak, ide-gen nyelveken szólottanak, 's a' t. hogy álmélkodnának mindenek: még a' Böltsek-is, a' Vének-is, *Tsel* 4: 14-16. és más helyekben. Így tölt bé a' mi vagyon 'Sólt. 8: 3. *A' kistsinyeknek és tsets-fopóknak fájok által erősített meg a' te hatalmadat, a' te ellenségidért.*

De, ha tetfzik néktek, nyomogassuk-meg jobban e' főlás formá-ját: *Jelek és tsudák vagyunk Izraelben;* Ugy vélem még többet talál-hatunk 's tanulhatunk. Jegyezzétek-meg, többire a' Sz. Irásokban ez a' *frásis*, főlás' módja, főmorú dolgot-is jelent. Mósesnél egyné-hány-szor emlekezteti Isten az Izraelitákat, az Egyiptomban lött jelek-re és tsudákra: mellyek eleve jelentették az Isten népének szabadulá-sát; de a' mellett Egyiptomnak nagy romlását: és nevezetesen ez a' fő, tsuda: (*Móphet*;) *prodigium*, tézen jövődö dolgot példázó és jelentő főmorú tsudát. Lásd, 2Móf. 7: 3. 5Móf. 7: 19. 1Kir. 13: 3. *Ézék.*

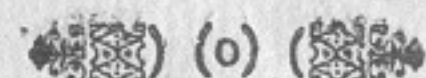

12: 11. és 24: 24. Az Apostoli Könyvben-is egynéhányzor mondattatik, hogy jegyeket és tsudákat történek az Apostolok, *Rék. 5: 12. 7: 36. és 14: 3.* 's a' t. Már fel-vézem, 's azt mondom, hogy a' Krisztus és Tanítványok Jelek és tsudák voltanak; mert jövődö Éomorú romlását jelentették a' 'Sidó Nemzetnek, és a' Sátán országának. Vedd-fel velem együtt rövideden: Zakariás Pap, a' Kereftelő János Attya, az Uj Testamentomnak hajnala táján meg-némül, (: hajdan Móses-is az őv Testamentomnak hirdetője és ki-adója nehéz nyelvű ember vala: Imé most az őv Testamentomi utolsó Pap meg-némül,) miért némult-meg? azért mert meg-kell vala némulniok az Uj Testamentomban az őv Testamentomi Papoknak: mert, *ubi gratia loquitur, fillet ibi lex;* a' hol a' kegyelem áll, hallgat ott a' törvény. Nagy tsuda ez! De ugyan azon Zakariás némasága miatt meg-nem áldható a' Templomban imádkozó népet, amaz Istentől parantsoltatott *formulával*, mellyben a' Jehova Méltóságos Név, háromszor mondattatik-el: *áld-jon-meg tégedet a' Jehova, és őrizzen-meg tégedet: világosítsa meg a' Jehova az ő országát te rajtad, és könyörüljön te rajtad: fordítsa a' Jehova az ő országát te reád, és adjon békeséget tenéked*, 4Móf. 6: 23, 24, 25, 26. Nem mondható-el, miért? azért mert a' Pogányokból meg-térendöket kell vala már meg-áldani, mosogatni, kereftelni, Atyának, Fiúnak, és Sz. Léleknek Nevében, 's akképen bé-venni az Isten Uj Testamentomi Éövetségében, *Mát. 28: 19.* Igen nagy Jel, és igen nagy tsuda ez! Jel és tsuda vala, hogy a' Krisztus a' fige fát meg-átkozá, 's leg-ottan meg-éaradott: jelentette hogy úgy jár a' gyümöltstelen 'Sidó nemzet, *Mát. 21: 19.* Jel és Éörnyű tsuda volt, hogy a' lopó és Sz. Lelket próbáló Ananiás és Safira, a' Péter Apostol lábainál hirtelen le-esének, 's meg-halának, *Tselek. 5: 1, 10.* jelentette, úgy vélem, hogy a' Sz. Lelket káromló, 's az ellen járó 'Sidók Éintén úgy fognának járni, *Mát. 12: 32. Tselek 7: 51.* Sőt, úgy vélem, hogy mikor az Apostolok jeleket és tsudákat tenni mondatnak, a' tsuda té-Éi nem egyÉzer a' büntető tsudákat, 's az Apostoli vezÉföt: mellynek ereje Éerint sokakat adtanak a' Sátánnak, némelyleket, mint Ely-máÉt, vaksággal, némelyleket hirtelen-való nagy nyavalyákkal meg-vertenek, *Tsel. 13: 10: 11. 1Kór. 5: 5.* De Éok jelek és tsudák esének a' Krisztus halálakor; mert délben bé-ÉetÉüle a' Nap, *Ecclypsisnek* ide-je nem lévén: a' Templom kárpitja kettÉ hafada; jelentvén hogy el-tűnt a' 'Sidó EklÉfiáknak napja, el-tölt annak rendelt ideje, vége va-
gyon

gyon annak a' Respublicának, *Amós 8: 9. Mat. 27: 45.* a' minthogy a' Krisztus meg-ÉestesÉlése, víÉelt dolgái, halála; 's a' t. Jelek valá-nak, hogy vége lenne Jerusálemnek, 's a' 'Sidó Ézerémóniának, Is-teni ÉíÉtelet módjának, *Dan. 9: 27.* De bizony mind a' Krisztus, mind az Apostolok, 's azoknak Éok tsudái, Éördög-Ézése, halottak támaÉ-tásai, 's a' t. azt-is jelentették, hogy a' Sátán-is meg-rontattatik, és el-vétetterik Éöle a' Préda, *Ésa. 49: 25.* és a' lelki Éokok, halottak, új kegyelemre 's új Ééletre fel-támadnak. De ezeknél több Éitkok-is Ée-kÉznek itt.

Le-tÉtetik immár 7. oka és kÉtfeje, a' mellyÉöl Éolyt a' Krisztus-nak és az ő Tanítványinak tsudálatos állapatjok, ezekben: *A' Sion he-gyén lakozó Seregeknek URától Éagyon ez.* Hogy ezt meg-ÉérthÉsÉk, ÉustÉon ÉÉÉnkÉke, hogy a' 'Sidók a' Krisztus ÉemÉlyében, állapatjában, maga-víÉelésében, Éselekedeteiben, Égy az ő Tanítványainak Éolga-ikban, ÉorÉokban meg ÉotránÉoztanak ÉÉgyen: a' melly meg Éotrán-Éozás mind itt a' ÉezÉnk alatt ÉÉvő 8-dik É-ben Ésaíásnál, *É. 14, 15.* mind a' 118-dik 'Éólt. *É. 22.* 's másÉtt-is, a' Ézent Lélektől meg-Ée-gyÉztÉtetÉtt: melly Éokon Éyakran ÉÉrdÉttÉk a' 'Sidók a' Krisztustól: Éi-tsoda Éauthoritással, Éméltósággal Éselekedné azokat a' mellyeket Éyak-ran ÉselekedÉtt? minthogy Ézombaton ÉyóÉyítÉtt: a' Éemplom he-gyén árÉlókat korbátÉtsal Éi Ézte, 's a' t. *Mát. 21: 12.* SÉtt azt Éon-dÉtták, hogy a' Krisztus Éelzebub által, az Éördögök ÉeÉedelme által, ÉennÉ a' tsudákat, ÉÉznÉ-kÉ az ÉördögökÉ, *Mát. 12: 24. és 21: 23.* Éeg ÉnkáÉb Éabban ÉÉtkÉzÉtek-meg, hogy a' Krisztus Jerusálem Éomlá-sáról, és a' Éemplomnak, és a' Ézerémóniás ÉstÉni ÉíÉteletnek el-tÉ-rÉltÉtésÉról ÉokÉor ÉÉvÉndÉlt ÉólÉa: ÉolÉtt a' ÉesÉfiás, az ő várásÉok 's ÉemÉnsÉgeÉk ÉÉrint, Éem a' 'Sidó Nemzet és Jerusálem Éellen, Éa-nÉm a' ÉellÉtt, Éannak Éel ÉÉpítÉtésÉre ÉÉvÉndÉ ÉólÉa. De ÉimÉ, a' Ée-zÉnk alatt ÉÉvő ÉÉnt ÉeÉÉdeÉkÉben, ÉeÉel a' Krisztus, hogy ő Éind azt a' Éit a' 'Sidók ÉÉzÉtt ÉólÉna és Éselekedné, a' Sion Éegyén, az ÉÉ-klÉfiában lakozó Seregeknek URának ÉirÉvel, 's Éakarátjából Éseleked-nÉ: és Éogy ő Éollyan a' Éitsodás, ÉindenÉkÉben az ÉstÉenneÉk ÉeÉve el-vÉgeÉzett Éanátsából Éagyon. *Tsel. 2: 23. Zak. 3: 9.* A' Éólás ÉorÉá-jában Éedig, Émint a' É. ÉyÉlvÉben le-tÉtetik *A' Seregeknek URától Éagyon ez.* ÉÉ-fÉglaltatik, hogy a' Éit a' Krisztus a' 'Sidó NemzetÉben ÉunkálÉkodik, ÉstÉnnÉl ÉgyÉtt ÉunkálÉkodja: és Éogy az ő Éanátsa az AtyáÉÉval Égy Éanáts. Ézt Éi Éem ÉÉÉléÉsÉtem; véÉd ÉÉÉve a' Éólás ÉóÉ-d-jával,
C 3

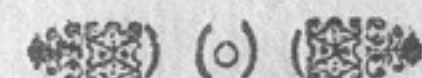

jával, 'Sid. 2: 4. a' Görög ígét: az Apostolok tanítása mellett *együtt bizonyosságot tölt* Isten jelek és tsudák által.

T A N U S Á G O K.

8. E' Világban, ennek Orzágaiban, az Anyafentegyházban lejendő örvendetes vagy éomorú változásokat, romlásokat, nem csak Éóval, fenyegetéssel; hanem tsudákkal 's példákkal is eleve meg-jelenti a' Nagy Isten. Foly ez azokból a' mellyeket eddig mondottunk. Jegyek, tsudák és példák valának a' Krisztus, és az ő Tanítványi, 's ám az ég a' földdel öfve-békéllek; de úgy, hogy e' világnak urától, a' Sától az ország: e' világhak Böltseitől a' böltesség: és a' 'Sidóktól a' ditsőség, 's az Istennek orzága el-vétnék. Minekelötte a' Babilóniai Birodalom el-törölnék, Nabukodonozor barommá válik, 's az emberi társaságból ki-vettetik. *Dan 4: 22.* Minekelötte a' Jérobóám Királyi lineája el-törölnék, az ő jobb-keze meg fárad: és minekelötte Jósias Éülnék, 's a' Béthelbéli óltárt le-rontaná, ketté hasad az óltár, egy hív Próféta parantsolatjára, *1Kir. 13: 3, 4.* Tellyesek példákkal a' Hístóriák.

9. Mikor Éokatlan, és az Istentől a' természetben vagy kegyelemben meg-erősített renden kívül, e' világban valami dolog éfik; nem kell azt semminek vélni, kevélyen meg-vetni: Várd-el; mert a' Éokatlan dolognak éomorú Éokatlan gyümöltsei és következései léfnek. Azt mondja Hugo Grotius: *Magna res sit necesse est, propter quam leges naturae exceduntur.* Ugyan csak nagy dolognak kell annak lenni, a' mellyért Isten el-hagyja a' természet rendit, 's tsudát tégyen. A' Krisztus és Apostolok tsudáira semmit sem hajta a' 'Sidóság, 's ám meg-adá az árrát. Azért íratja a' Krisztus az olaj fák hegyén ülvén, Jérusálemet, ezt mondván: *Vajha akár csak te éfedbe vehetted volna azokat, avagy csak e' te mostani napodon, a' mellyek néked a' te békeségedre valók; de el-rejtettek most azok te töled,* *Luk 19: 41, 42.* Egyéb-iránt jól tudom én, hogy fél e' Világ a' jelektől és tsudáktól: és el-hízem, hogy a' kik *Kalendariumot* vöttetek; leg-előör is azt néztetek-meg, mit mond a' hadakozásról, 's békeségről; a' bövségről és Éükségről? de ne az ég Táblájába; hanem a' É Irásba nézzetek. Vajha tudnátok ez előtt mintegy négy Éáz Éztendőkkel egy *Nicolaus Cusanus* nevű *Cardinalis*, a' É. Irásból mit jövendölt légyen, vélekedve ugyan, a' jövendő ezer hét Éáz barmintz-negyedik Éztendőre! azt hogy abban *Jubileus*sa, Éabadulásnak Éztendője léfzen az Anyafentegyház-nak,

nak, és a' Krisztus JÉsus orzága el-terjed az egész földön. Isten tudja a' titkokat! Valóba Éaporítja ugyan az igaz Isten a' tsapásokat, a' Éomorú példákat, még a' nagy Házakban-is; és egyik ítelet a' másikat, egyik jaj a' másikat ott éri, mert haragra indult az Ur Isten, 's nagy dolgokra kézül. *Sólt 18: 8, 9.*

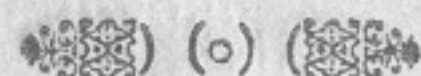
1. Nintsen e' Világnak 's az Anyafentegyháznak olly közönséges meg-vezése, a' mellyben kevés Istenfélők nem vólnának; Sőt a' Krisztus JÉsus, a' leg-vezett időkben-is, egynéhány Tanítványokkal 's lelki fiakkal együtt Isten eleibe állhat, 's azt mondhatja: *Imbol vagyok én, és a' fiak, a' kiket nékem adott az UR.* Ha a' Krisztust bé nem véti 's nem követi a' Fariseus; követi a' Publikánus: ha sajnálja el-hagyni a' gazdag Ifjú a' kintses ládát; el-hagyja Péter a' hajót: ha nem Éóll Bálám; meg-Éóllal a' Éamára: ha e' Világ a' Sától követi és a' fenavadat; Éáz negyven-négy ezere a' BÁRÁNYT követik. *Jel. 14: 1.*

7. Ha tsúf is az Istenfélő ember, mint Jóbnál vagyon, *R. 12. 9, 4.* ha másoknak jelül és például, a' vezett időkben, ki-tézi-is a' Sionon lakozó Isten; mindazáltal vígaÉtalhatja magát Isten előtt, ha sem magát, sem fiait, el-nem vezette; hanem Isten Éámára meg-tartotta. E' magának a' Krisztusnak, ez a' Krisztus valóságos Tanítványinak dicsőséges dítsekedések *É. Ján. 17: 12. 1Theff. 2: 19, 20.*

7. Tchéat Istenfélő Atyák és Anyák, minekelötte fel-virradna reánk a' dekrétom Éerint való nap; e' meg-vezett időkben éfméljétek-meg magatokat, tartsatok tífta ház-népet. Mondjátok azt a' mit a' kegyes Jósue 24. R. ben, *É. 15.* *Én és az én házam tífteljük az URat,* mondjátok: *Ha élünk-is, az URnak élünk; ha meg-halunk-is, az URnak halunk-meg.* *Róm. 14: 8.* Ugy élljétek, úgy igazságotok, hogy mikor a' Krisztus JÉsus ítéző Ééki eleibe Éamadásra idéztetek, Éép gyermekeitek seregével, mint koronával környül-vétnék, oda méhesetek, és bátran 's örvendezve, sőt dítsekedve mondhasátok: *Imbol vagyok én, és a' fiak; a' kiket énnékem adott az UR.*

A L K A L M A Z T A T Á S.

Bóldog és áldott emlekezetű Római É Birodalombéli Gróf, Méltóságos Széki TELEKI JOSEF Ur ő Nagysága, maga rendelte K. Hallgatók, hogy temető Sirja előtt, mellyben kedves Éép Fiai feküfnek, ezen Éent BeÉédekből lenne tanítás: *Imbol vagyok én, és a' fiak, kiket nékem adott az UR; 's a' t.* Istent ésmérő, félő, Isten hatalmas kezei alatt magát meg-alázó, mind a' porig, sőt a' halálig le-botsátó erős

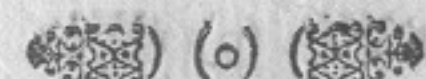

erős hitű léleknek fájából folynak e' Bezédek. Olly lélek' fájából folynak, a' ki el-látta e' világi embereknek vakmerő ítéleteket, ő maga felöl; 's el-fedeggettetett édes fiai felöl; mintha azt mondaná a' mit Jób. R. 21: 28. *Föl tudom hogy azt mondjátok: Vallyon hol vagyó ama' Fő embernek háza: mellyre felel: Istennél vagyon! Imbol vagyok én, és a' fiak, a' kiket nékem adott az UR!* Ugy vagyon, maga-is álmélkodott ő a' hatalmas Istennek látogatásain, sok szép gyermekeitől, 's azok között öt igen jeles, elmés, és akármelly Mltgos Házban illendő fiaitól lött meg-fosztattatásain, és Isten eleibe állván, Elihu tanácsa szerint, azt mondotta esedezve: *Te URam taníts engemet, ha gonofságot tselekedtem, nem megyek tovább benne.* Jób 34: 32. De tsak azt felelé Isten: *Enyim az Atyának lelke, enyim a' fiúnak-is lelke.* Ézék. 17: 4. A' miket én építettem el rontom, a' miket én plántáltam ki fagगतom. Vajha! K. Hallgatók jel és tsuda nem volna ez, a' mi sokféle ítéletek alá rekesztetett és meg-aláztatott Nemzetünkben. Vajha! az Uri Méltóságos Házakban, e' keserves jel és példa szerint, nem tselekednék a' fent Isten: *ki nem vágván a' főt, és a' farkat, az ágat, és a' kákát, az atyákat és a' fiakat, egy napon, egy időben.* Ésa 9: 14. Én valóba félek, hogy e' fomorú jel és példa szerint ne bannjon a' hatalmas Isten, sok nagy Házakkal; 's vajha Isten kezébe esnétek!

Mivel pedig e' Mltgos nagy Oélop embernek tsak egy fíkrátskája sem maradt, melly az ő fővételnekét meg-gyujthatná, és a' régi Rómaiaknak fókások szerint édes Attyának ditséreteiről perorálna; fentvedjétek-el K. Hallgatók, ha én, a' mint parantsolatom vagyon, *orator Stylusra* fordítván bezedemet, a' jövendő Nemzetségnek, mert ti tudjátok, rövideden által adándom, ki volt? 's mi volt Gróf TELEKI JOSEF?

Származott vala, amaz Europai minden Királyoknál, Potentátoroknál, nagy elméjéért 's tanácsáért esméretes, Erdélyi Fő Generalis, és első Oélop Ember, R. Sz. B-béli Gróf Széki TELEKI MIHALYTOL: 's annak abban az időben, Mltgos Afzonyi Rendek dífe, 's fő Gazda-Afzony Hites-Társától, néhai Méltóságos VEER JUDIT ASZSZONYTOL.

Tanittatott, 's tanult a' KOLOSVÁRI és Nagy-ENYEDI N. Collegiumokban, fíntén a' *Philosophiáig* 's *Theologiáig*; akkori idejéhez alkalmaztatott fírgalmatofsággal és ferénységgel. Testének 's Termetinek állapata középferü, erős, sok dolgoknak el-víselhetésekre for-

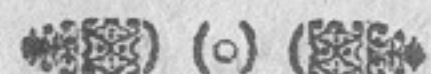

formáltatott, és, józan 's bornemízságához képest, kemény egésségü vala: úgy hogy patikára igen kevéset költene. Erköltse egyenes vala, igaz-mondást ferető: annyira hogy a' kapát kapának, a' figét figének mondaná; hogy a' Deák hathatóságot nyelvünkön fejezzem-ki.

Házassági élete vala előző, régi Uri nagy Törsökü Ofdolai KUN BORBÁRAVAL: kitől adott vala Isten nékie x1 drága olaj-vefzőket, Fiakat és Leányokat. Azután, mostan Koporsóját meleg könyhul-latásokkal harmatoztató Méltóságos BETHLEN KATA Gróf Afzónnyal, x eztendokig, 's v hónapokig: ki által vízfönt két jeles szép Fiakban, 's egy Kis-Afzonykában új reménységre fel-épüle, 's meg-vidula. Bölts Salamon fava-ként, *Ugyan ki vötte völt a' jóakaratot az URnak kebeléből, 's ugyan jókat nyert völt Feleségeiben; 's a' mint a' Magyarok mondják, jól imádkozott völt; de meg-vallom, 's mások-is úgy mondják, hogy kedves Feleségei is ugyan jól imádkoztak völt.* Ugyan is a' ki akart volna tanulni, mint kelljen Isten 's a' Termézet törvénye szerint Feleséget tartani; ide jöven nyilván láthatta volna, melly, Uri *characterét* illető, nagy kedvességben, tízfességben 's betsületben tartotta légyen kedves Hites-Társait: és valaki ellen lött meg-indulásában-is melly könnyen hajlott azoknak engeftelő bölts bezedekre; a' melly felette-igen ritka Virtusról néhai Méltóságos édes Attya-is mind e' mái napig ditsértetik.

A' mi Gyermekeit nézi, Gyermekek jobb Atyát nem kívánhattak 's nem-is találhattak volna: melly *storgét* e' bölts ember nem törölgetésben, apolgatásban, kényére való botsátásban; hanem tselekedetben és valóságban mutatott-meg: és ugyan olly ki-faragtarott Élő-kövek is valának azok, a' kik ért elmetskére juthattanak, hogy mind a' *Philosophus*, mind a' *Theologus* találhatott mit tsudálna, 's miért ditsérné az Istent, a' mint az Isten fílgai, azok felett lött Halotti Tanításokban, valósággal ki-bezéllték.

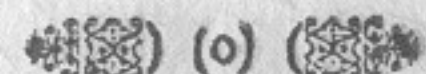
A' mi nézte az ő Házának, Udvarának rendit: nem távozott-el TELEKI JOSEF a' Magyar Nemzetnek régi reguláitól 's fókáitól, sem köntöfiben, sem maga-víselésében, sem pompájában: fíltvén mint két ki-nyílt fémü ember magát 's maradékit attól, hogy a' hozzéú haj mellett tanács nélkül; a' pántlika mellett régi Magyar kemény fív nélkül; a' sok 'seb mellett pénz nélkül; 's a' sok czerémónia mellett valóság nélkül ne maradnának; melly dolgokról velem a' közelebb el-múlt Oétoberben beféllgete. Udvarában helyt nem foglalt a' tunya,

itt a' reftség kenyerét senki nem ette. Az ő Udvara egy kis Királyi Városka vala, mellyben, a' Tsifárt ki-vévén, mivel békeségnek fia vala, majd mindenféle Mester emberek fel-találtattak. En meg vallom, ilyen nagy Magyar Gazdát soha sem láttam; sőt az ő Udvarának 's OEconomijának rendin, még a' sok országokat el-émlélt Mlgos, bölts Vitézi Tíztek-is álmélkodtak: a' minthogy Ifjúságától fogva mind azok e' Méltóságos Férjfiat nagy kedvességben 's tekintetben tartották, mind haláláig.

Ha nézzük már az ő kegyesség gyakorlását; az ő gyümöltseiről esmértetett-meg. Az árva, a' bódogtalan soha Házából ki-nem éakadt. Jóbbal együtt azt mondhatta: *Nálam mint Attyánál, gyermek-ségétől fogva úgy nevedett az árva.* Egy nap sem mondhatta: *Amici diem perdidit.* Barátim el-veztettem a' napot. Bizony ugyan ki-folyt innen az alamisna: tsak én egynéhány Tanulókat állíthatnék elő, többeket húznál, a' kiknek e' kemény hidegben bé fedetett 's meg-melegített ágyékaik ötét áldják. Mit nem tselekedett azokkal a' Nemes Elmékkal, a' kik tüzőn, vizen ezer fenvedések által, keresték 's keressik a' bölts Académiákban a' mi Nemzetünknek lelki gazdagságát? sokaknak reftető térdeiket ennek az Abdiásnak alamisnája erősítette-meg. Jelesben, nem vélem hogy tsak egy éztendőben-is üres lött volna Udvara belső Rendüeknek árváiktól: avagy tsak Collegiumi Alumnussai között affélék találtattak; mert ez a' Mgos Ember igen Papos Ember vala; mint idvezült néhai Attya-is.

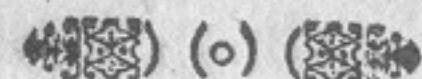
A' mi közelebb a' Mennyei ditsőséges ISTENT nézi; ő azt e' Világi minden kintnél fellyebb betsülte: Sorostélyon, 's itt a' Kertzes-órán annak tízteletire Uj Templomokat állított; mellyeknek fel-éenteltetésében magam-is jelen voltam, 's két idegen fiatalokat-is a' Kristus kertébe bé-plántáltam: a' minémüekből ő egy szép kis új Kertet épített a' Krisztusnak: és annak Páztorának 's mivelőjének Fő-Ispáni némelly jövedelmeiből bért-is rendelt. Udvarában mindenkor jeles, fokat látott 's hallott, tudománnyal 's erköltstsel frícseltetett L. Tanítókat tartott, a' kik neki leg-belsőbb, leg-kedvesebb emberei voltak. Szintén ezelőtt kevés hetekkel a' Sorostélyi *Evangelicus* atyafiak Templomjokat-is, mellyben két Tsetsemötskéi nyugoznak, kövel körül-vétetni el-kezdette vala. A' többit tökéllert éándékból el-hagyom; mert tudom én, bújdosó Tanítványimmal együtt, mivel *Curatorunk* vala egy ideig, mitsoda meleg ívet viselt légyen Istenéhez: tudja

tudja közelebb a' Nagy-Enyedi N. Collegium, mellynek szép rendben épült házai, 's azoknak kövei, 's gerendái, nem ő ellene, hanem ő mellette perorálhatnak. Magyar Néhemiás vala e' Mgos Férjfiú, 's úgy látzik, hogy azt kívánhatna volna méltán, a' mit Néhemiás: *En Istenem emlekezzél-meg én rólam, és ne engedjed hogy el-töröltesse az én jótéteményim, mellyeket tselekedtem az én Istenemnek Házával, és annak rend-tartásával.* R. 13: 8. 14, 31.

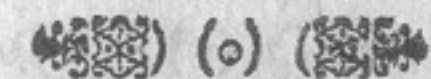
Illyennek kell lennie, K. Hallgatók, Isten rendelése szerint, a' valóságos Uri Embernek. Sőt *Pythagorás*-is azt tanította, hogy két szép dolgokat adott Isten az emberekbe, 1. Az Igazságot követni; 2. Másokkal jól tenni; utánna tötte: E' két dolgok olyak, mellyek az halhatatlan Isten munkájához hasonlítottathatnak. *Ciceró*-is úgy perorált *Dejotárus*-ért: *Frugi hominem dici in Rege non multum laudis habet. &c. magnanimum, largum, beneficum, liberalem, ha sunt Regia laudes.* Tsak azt tézi rövideden: Királynak, Fejedelemnek, Urnak, épen nem termett a' fősvény fukar ember; a' fősvény ember nem Urnak való ember. És bizony tsak olyan a' Méltóságos fősvény ember, mint a' fő, a' mellynek élete le-nem foly a' tagokra. Tsak olyan, mintha mutatnák néked mikor igen éomjúhozol, szép vizü nemes forrás vagyon amott; de nem szabad belőle meríteni: a' vize ki-nem foly, hanem tsak a' föld ízza-el. De bizony Isten teremti az embert az adakozásra, mint a' Vitézt a' hadakozásra. *Coacta est Virtus avari.* Sajtolt Virtus a' fősvény jótétemény

De azt mondod Világ: ha olyan ember volt TELEKI JOSEF a' mint le-rajzolás, miért hát hogy Isten tsak egy élő fiat sem hagyta neki? egyátalljában titkon való halálos és rettenetes bünös ember volt ő, vagy hipokrita volt. Hallod-e Világ! 1. En a' Mennyei Táblán e' *Causában Adfessor* nem vagyok, hogy Istennek minden tselekedeteiről tenéked meg-feleljek. 2. Tudd-e Világ! hogy Jóbot és a' Krisztust így vádolták a' te Eleid. 3. Mitsoda tzigéres bünait tudod? úgy tapáztalom, Erdélyben a' mint nints atyafiúi ézeret, úgy nints titok-is. 4. Azt tanátslom, mond azt a' mit Dávid, 'Sólt: 143: 2. *Domine ne descende in iudicium cum servo tuo.* URam ne éállj perbe a' te éolgáddal. Mond azt a' mi vagyon 'Sólt: 19: 13 *ab occultis libera me Domine,* az én titkos bünaitól szabadíts-meg URam engemet. 5. Tanúld-meg Világ, ha nem tudrad, hogy sokszor Isten azoknak a' kegyes, tudós, és nagy Ózlop-embereknek, a' kik ő Felségének hűséges éol-

gai vóltanak, nem éokott hagyni *Successorokat*, örökösöket, mert azoknak jó-tselekedeteik eléggé bizonytságot teének ö-rólok. Egy fia sem maradott BETHLEN GÁBORNak; de még-is él BETHLEN GÁBOR. *Augustinusnak* egy *Adeodatus* nevü fia vólt, kinek 15-éftendöskori nagy elméjétől el-ijjedt *Augustinus*; de meg hólt *Adeodatus*, él pedig *Augustinus*. 6. Világ! a' TELEKI JOSEF fiai mindnyájan élnek. De azt mondog: a' mód nélkül való éorgalmatofságért ítélte meg Isten. Felelet: ö maga-is által-látta ezen ellen-vetést; de azt felelte, hogy tsak addig éorgalmatoskodott mig éép gyermekei éltenek: mert tsak egy-fer'smind-is éltenek hárman a' fiak, 's kellett vólna azoknak az örökség. Ugy vagyon; *mert nem a' fiak gyűjtenek kintset az atyáknak, hanem az atyák a' fiaknak.* 2Kór. 12: 14. Másodszor azt felelte, a' mie vólt igazán kereste. Mit patvarkodol hát óh ember! ha Isten ötet sérénysége után meg-áldotta. De végre azt feleli ö mindnyájatoknak, a' kik ötet lövöldözitek, a' mit Jóh felelt maga nyughatatlan barátinak: *Söt inkább tinéktek ezt kellene mondanotok: miért üldöznök ötet, holott a' HIT dolgának gyökere vagyon én bennem.* Féljetez azért a' fegyvertől; mert az ö haragjában fegyverrel büntet-meg titeket; akkor meg-tudjátok mi légyen az ítélet. Jóh. 19: 28, 29. Nem hallátok é, hogy JELÜL és PELDAUL tötte-ki ötet Isten ti elötökbe? Vajha tudnátok böltselkedni!

De meg éerzödött vala ez Istenfélő Férjfiú az Istennel, és ö a' halálnak napját úgy várta mint Lakodalomnak és Mennybe-menetelnek ditsöséses napját: és mivel Istenéhez, Felséges Urához, Hazájához, mellynek sok dolgokban sokat éolgált, példason hüséges vólt; halálakor-is mintegy Fejedelem, hogy Jóh éavaival élljek, úgy ment Isten elejibe, Kedves Hites-Társát Isten Nevében vígáztalta, biztatta, a' éomorú Özvegységnek víselésére bölts beéédekkel eleve kééítette: hüdajkálkodását, állhatatos éeretetit meg-köéönte. Egyetlen egy Ifjú Ur Aééony édes Leányát-is az Isteni félelemre serkengette, az Isteni gondvíelésnek erejével bátorította: gyógyúlását kívánó Isten éolgájának felelt: bizony nem kívánok tovább e' roé világban élni, kéézen vagyok az én Istenem éine eleibe való menésre; oda vagynak azok a' kikért én kívántam vólna tovább-is élni. Mikor érezte vólna közelgetni a' Vég órát, mondogta az Isten éolgájának: Imádkozzunk! azután kívánt kevés orvótságot, melly a' éóllásra segéllené: eröt vévén azért mindeneokről rendelétt tött, hüséges Tselédinek éolgálatjokat,

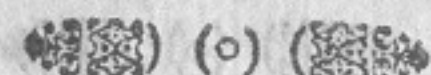
kat, *Conventiójok* felett-is meg-jutalmaztatta, *Textusról*, Prédikálásról, 's egyebekről akaratját meg-mondotta. Mondta azt-is a' mellette sérényen vigyázó értelmes Doktornak, hogy még a' reggeli órákat meg-várná, mellyekben lelkét Istennek meg-adná. Végre halála előtt, mintegy egy órával, mellette késergő Kedves Hites-Társától víéont el-butsúzott, azt meg-áldotta, 's mondogta: Mennj-el már előlem, ereéé-el békeséggel. Utolsó éava *soliloquiumi* között e' vala: Uram siess már, jöjj el.

Illyen Fejedelmi Férjfiú esék-el, Szomorú Hallgatók, a' Magyar Nemzetből! Illyen váláztott, bölts, kegyes, hüséges és Méltóságos Férjtről föstatal te meg, éomorú Özveg, Méltóságos BETHLEN KATA Gróf Aééony. El-mondhatod te: tekinthettze-meg Uram, kit vertél így meg. Ugyan tárgyúl töttél-ki engemet, és lövöldöztetem; puéztává tévél engemet; söt Jelöl és Például az embereknek. Az én Ifjúságomtól-fogva tsak éanyargattatom; az én életemben több aloé mint méz vagyon. Oda az én fejemnek Koronája! oda vagyon az én éememnek világa! TELEKI JOSEF édes Férjem. De ISTEN a' maga keze alá éoktatott tégedet, gyermekségedtől-fogva, és tudé te a' mint fel magástaltatni, úgy meg-aláztatni. Istenre bizott tégedet idvezült édes Férjed, és már te Isteni örízet alatt tartatol: és a' te nemes elméd, tíéta életed, könyörgéseid 's alamisnáid pais és dárda gyanánt lééne te körülötted; hogy úgy-is legyenek, vég bútsú vétellel kívánja Méltóságos, kedves néhai Férjed.

Tizenégy közzül egyedül élő édes kedves Leánya, TELEKI KRISTINA Gróf Ifjú Aééony, TOLDI ÁDÁM Ur édes Férjeddal, 's drága két Tsemetétskéiddal együtt. Istennek ajánl édes Atyád. Szíve meg-fogódván bövebb beéédekre a' méllyséses bánat nem ereéti.

Szomorú Özveg, Méltóságos TELEKI JUDIT Gróf Aééony, Néhai nagy eredetü PONGRÁTZ NAGY-MIHÁLYI JÁNOS Ur, egyedül hagyatott Árvája, a' Meg-hóltnak édes Nénnye: butsúzik töled kedves Ötséd Urad; és noha néked kell vala éületési jussón elebb bé-menni az örökségbe; mindazáltal elődet vévé édes Ötséd: de vár tégedet-is nem sok idő múlva maga után, az örökké-valóságra, mellyet magad-is régtől-fogva óhajtva váré. Légy jó reménységben, elérkezik a' Ditsőség!

Méltóságos R. Sz. B. Gróf Széké TELEKI SÁNDOR Uram! imé M-gos Familiádban nevékedett nagy tekintetü Bátyáid, Oélop Társaid,

id, mellöled mind a' négyen el-hullának, 's reád állá e' bódogtalan
nehéz időkben a' teréhek süllyofsága: de kívánja mellöled közelebb
el-ékaftatott édes Bátyád Urad, hogy a' Kegyelmes Isten álljon mel-
léd, éaporítsa lelkedben az erőt, 's nyújtsa életedet, öregbitse tekin-
tetedet, tegye hathatóva tanácsodat, vigyázásodat; hogy te veled
mind saját virágzó Uri Házad, kedves Hites-Társad, nagy tekintetre
Istentől adatott válogatott Fijaid, mind egész M-gos Familiád, mind
a' N. Haza, 's ebben az Isten Háza ékeskedhessék, 's ditsekedhessék.
Töled azért 's kedves Menye Aézonytól, ez áldás kívánással butsúzik.

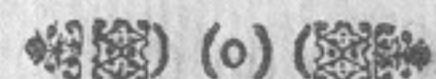
Kedves édes Battya Urának, néhai M-gos R. Sz. B-béli Gróf
Széki TELEKI MIHÁLY Urnak három jeles Uri Ágai, édes Fiai,
M-gos Széki TELEKI JÁNOS, M-gos Sz. TELEKI MIHÁLY, M-gos
Sz. TELEKI SAMUEL, R. Sz. B. Gróf Urak, töletek-is, és kedves
M-gos Párjaitoktól, kedves Menyei Aézonyoktól; Istenhez ment
édes öreg Ur Bátyátok jó kívánással butsúzik. A' ti hármak kötelek
légyen erős: és ti általatok M-gos Familiátok lásson nagy nevedést,
's végyen az égből és földből Istentől áldásokat, reátok tiéti indulat-
tal buzgó éívvel kívánja.

Kedves édes Öttsének, Néhai R. Sz. B-béli Sz. TELEKI PÁL Gróf
Urnak egyetlen-egy éikrája, M-gos R. Sz. B. Gróf Széki TELEKI
ÁDÁM Uram, kívánja édes Bátyád Urad, hogy általad az egy sok
ezerekre nevedjék: és émed gyönyörűségével, igen kedves Me-
nyével, gyümölsözzetek, éaporodjatok, 's aétalotok környékét
Olaj vezőkkel, éép TELEKI Fiakkal vegyétek környül.

Butsúzik töletek-is, édes Testvér Ötstse M-gos Széki TELEKI
SÁNDOR Gróf Ur igen jeles Tsemetézései, M-gos Ifjú Gróf Urak
M-gos Sz. TELEKI MIKLOS Vitéz Kapitány Ur, és Sz. TELEKI
LÁSZLO Ur, ki éívében mélyen férkeztél vala. Terjedjenek reátok,
's töle nem látrathatott kedves Menyeire, Jákóbnak és Jósefnak, Leá-
nak és Rákelnek áldásai, nagy kívánsággal kívánja. Te-is TELEKI
LÁSZLO, éép reménségre nyilván éáguldozó Gróf Ifjatska, és TELE-
KI SÁNDOR gyenge pálmátska, e' M-gos TELEKBEN nagy Fákka
nevedjerek, kívánja.

Igen kedves Attyafiai valátok ti-is, idvezült Nénnyeinek 's Hu-
gának már nagy tekintetre 's házonra termett Fijai, M-gos Lofontzi
BÁNFFI 'SIGMOND: M-gos Magyar Gyerő-Monostori KEMÉNY
'SIGMOND, és M-gos M. Gyerő-Monostori KEMÉNY SAMUEL

Liber

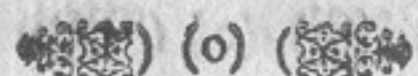

Liber Baro Urak: úgy Mtgos, T-ntes N Bartsai BARTSAI JÁNOS,
és M-gos T-ntes Vajai VAI ABRAHÁM Urak, Hazánknek 's Nem-
zetünknek ékelségei. Kívánja töletek betsültetett néhai M. Ur Bá-
tyátok, hogy az Isten éövertsege ti bennetek, kedves Menyeiben,
Uri Tsemetézitekben ölthatatlanul tündököljön.

Töletek-is kedves Hugai, kik Atyai vagy Anyai Ágon TELEKI
Törsökből éarmaztatok, sarjuztatok, butsúzik. M-gos BÀNFFI
JUDITH, M-gos GYULAI ISTVÁN, M. Németi Gróf, és Vitéz
Colonellus Ur H-Tárfa. Mtgos KEMÉNY KRISTINA, M-gos Gróf
Bethleni BETHLEN JOSEF Ur H-Tárfa. M-gos KEMÉNY 'SU-
'SÁNNA, M-gos Lofontzi BÀNFFI FERENTZ L Baro Ur H-Tárfa.
Gróf TELEKI BORBÁRA, Tekintetes HORVATH ANDRAS Ur H-
Tárfa. Gróf TELEKI JUDITH, Tekint. Vargyasi Ifjú DANIEL
ISTVÁN Ur H-Tárfa. Gróf TELEKI 'SU'SÁNNA, M-gos M. Gy.
Mon. L. Baro, Ifjú KEMÉNY LÁSZLO Ur H-Tárfa. Gróf TELE-
KI ÉVA, Tekint. M-gos Czegei VASS MIKLOS Ur H-Tárfa. Gróf
TELEKI MÁRIA, M-gos L. Baro Lofontzi BÀNFFI PÉTER Ur H-
Tárfa. Gróf GYULAI KATA, Tekint. és Tanácsos ALVINTZI GÁ-
BOR Ur Hites-Tárfa. Ti mindnyájan, és a' ti M-gos Tekint. Fér-
jeitek: kedves Sógorai, és a' ti Uri Kerteiteknek drága Virágjai, az
áldottak közzé találjatok helyt, kívánja áhítatosan. Jeles, éép és
kegyes Szüz, JOSIKA AGNES Kis-Aézony, zöldellő nagy remén-
séged inkább inkább erősödjék-meg, kívánja édes Bátyád Urad.

Titeket-is éívén tart kedves Vérei, Néhai TELEKI KATA és
TELEKI ANNA Ur Aézonyok Tsemetézései, Tek. M-gos Nagy-
Ertsei TOLDALAGI MIHÁLY, és Tek. M-gos Czegei VASS LÁSZ-
LO Urak: és a' kik, Fiak és Leányok ezen Uri Házakból eredtetek.
Töled-is butsúzik kedves Ötstse Tekintetes VEER BOLDISAR Uram:
és, mindnyájan reátok, Uri Házaitokra, éerelmes Házas-Társaitok-
ra, áldásokat éötogat.

Te quoque Excellentissime Domine Generalis Commendans, atque
Inchyte Inchyti Gubernii Praeses, Illustrissime S. R. I. Comes, Domine
FRANCISCE PAULE VALLIS, ex ipso aternitatis puncti stitio respe-
ctat, & ob contestatissimum erga se tuum favorem, magnanimique tui
pectoris prolixam declarationem, anhelat licet ore, rore Divina benedi-
ctionis adspersit. Vovetque ut cunctas Inchytorum tuorum mundorum par-
tes splendidis auctibus ornes, atatemque serenam agas: donec honorum,
one-

onerum, dignitatis, ævique satur, in eadem Principia, quibus omnia debes, resolvendus. Cingulum CÆSAREÆ MAJESTATI, Corpus terra, animamquæ fidelis ejusdem Pastori, JESU CHRISTO, resignaveris.

Istenfelő TELEKI Özvegyek, Néhai M-gos TELEKI LÁSZLO, és Néhai M-gos TELEKI PÁL Gróf Urak igaz Özvegyei, kedves Angya Aézony, 's Menye Aézony: kívánja, hogy a' ti Birátok a' Felséges Isten, ti rólatok minden napon emlekezzék-meg: és már Éomorú tárlaságtokba avattatott édes Özvegyével együtt, légyen e' földön óltalmatok, és a' Mennyben jutalmatok.

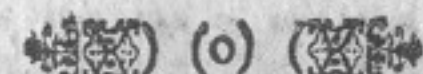
Már vég bútsút vézen töled-is kedves Napa Aézony, Néhai Uri Férjfiú Osdolai KUN ISTVAN Özvegye, M-gos RHEDEI MÁRIA Aézony. Meg-láttatta a' bölts Isten te veled, néhai édes Leányodtól Éarmazott sok Éép Unokáidnak mind kies zöldségeket, mind elhervadásokat. Nyugodjál meg az égnek végezésén, 's járj Istennel, míg ő hozzá vitetterel.

Bútsúzik töletek-is, minap igen kedves Párjának, már Éomorú Özvegyének egy Testvér édes Attyafiai, M-gos Bethleni BETHLEN ADAM, M. BETHLEN SAMUEL, M. BETHLEN IMRE, és M. BETHLEN FARKAS, Gróf Urak, kedves Sógorai: kívánván hogy a' nagy Isten az Atyákat és Anyákat a' Fiakkal, a' Fiakat az Atyákkal és Anyákkal Uri Házaikban tartsa-meg, és fénylő Éövetnekeiket illy példáson ne óltsa-el.

Régen gerjede Éive hozzád, gyermekségtől-fogva Éin-mutatás nélkül való Jónatánodnak, M-gos M. Gy. Monostori L. Baro Idősbik KEMÉNY LÁSZLO Uram! *longe & prope*, közel és távol, egy a' Éivek a' nem hazug Barátoknak: mit tselekedjünk hát veled? mert ő kíván; mi pediglen tartóztatunk: ő vonzon maga után, mert oda adad Éivedet; mi hogy vágjuk-el a' Éeretet kötelét? Meg hagyta Éintén az örökké valóság kezdetin, hogy töle ugyan csak el-bútsúztatlunk, és tökéletes Éivedet hirdessük. Imé meg-óztunk, ha el-Éenveded: egy ideig meg-maradj velünk, 's az után mennj TELEKI JOSEF Barátodhoz.

Bútsúzik töletek-is Méltóságos Fő Tíft Urak, M-gos Fő Ispán Tárfai: és kívánja, hogy a' meg haragudott Isten, a' ti időtökben, a' nagy Éegénységet nagy gazdagságokkal; a' sok tsapásokat sok áldásokkal; és a' sűrű jajokat sűrű örömökkal nagy kegyelmesen váltassa-fel.

Nem

Nem felejt-el tégedet-is hat Éztrendök alatt igazgató 's rakargató Fő Ispánod, Tek. N. Fejérvármegye: töletek-is bútsúzik mellette híven és Éorgalmatosan izzadozott kedves Fő-Birái, V-Ispáni, Éerény Szolga-Birák, és Nemes Vármegyebéli minden Tíftok, és hogy Isten rendeljen előtökbe 's közitekbe vigasztaltatástokra teremtetett M-gos Fő-Ispánt, gerjedező indulattal kívánja.

Erdélyben Isten Éárnyai alatt helyt talált Krisztus Öröksége, és Nemes Nagy-Anyák, virágzó COLLEGIUMOK, nevezet Éerint N-Enyedi jó hírü nevü N. Collegium, bútsúzik töletek ABDIÁS! el-hágy NEHEMIÁS! de kívánja hogy erős fundamentomon tartson-meg titeket az az Isten, a' kinek Éolgáltok, a' kinek Nevében jártok: és a' ti Ózópjaitok az URban erősödjének-meg, fokasodjanak, és Isten Éerint való nevedéssel fellyebb fellyebb nevedjenek, huzalkodjanak.

Bútsúzik töletek-is hűséges Szólgai, jámbor Jobbágyi, 's egész Udvari Éomorú Tseléd, jó Uratok, 's közönvén a' ti hűségeteket engedelmességeket Istenre és annak jóakaratra bizza dolgaitokat.

Egész Éomorú Méltóságos Pompa, közönvén tíftességeteket, 's kívánván az örökké-valóságra által-meneteltekben meg-tífteltetést; Éive illetődésével az UR Nevében kér titeket TELEKI JOSEF, hogy az ő hibáitól, emberi botlásaitól, e' mái napon mindnyájan felejtkezzetek-el: és ha e' kegyelmes Isten Lelkének, a' föld Testének áldott nyugodalmat engedtenek; ti-is köztetek el-nem aludt jó hírének, Nevének, viselt dolgainak hagyjatok békét. *HODIE IPSI, CRAS VOBIS!* Ma e' fors ő reá Éfik, hólnap ti-reátok Éfik.

Te már R. Sz. B-béli M-gos Gróf Széki TELEKI JOSEF Uram, allyára Éállani kezdett marokni Nemzetünknek jeles díze, Istenednek hív Szolgája, annak Örökségének nagy Ózópa: Te igaz Magyar Abdiás, és Éivel meleg Néhemiás; minekuránna magad előtt drága Olaj-veÉőidet a' Mennyei Paraditsomba által-plántáltad, indúlj magad-is azok után: Ott vagy Te, és a' Fiak, kiket néked adott az UR: JELÜL és TSUDAUL vagytok Izraelben; de a' Sion'

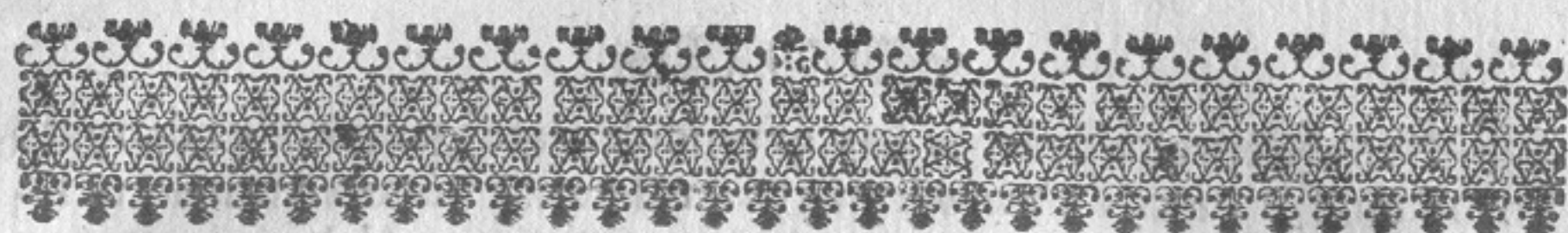
Hegyen lakozó SEREGEKNEK URA tselekedte ezt.

A M E N. A M E N.

E

Arany

Arany fejü de sárlábon álló Kép

Dan. 2.

Melleyet,

A' maga Arany idejében külső és belső Renden való sok Uri Jeleségekkal; N. Fejér Vármegyében Fő-Isfányi, a' N. Enyedi Ref. Collegiumban Fő-Curatori, 's több illy éini Nagy Titulusokkal tzi-mereskedett méltóságú, de majd, reménségének leg-lehetősebb di-vatjában; mind maga előtt tsoportoson el-temettetett Uri Magzat-jaiban, mind tulajdon Sár-Házának Halál által lött el-bomlásában emberi töredékenységre mutató,

Néhai MELTOSÁGOS R. B. GROF

Széki TELEKI JÓSEF Ur
Példájában.

Isteni beféden épült Halotti tsekély Elmélkedéssel ki-ábrázolt, a' Kertsesórai r. Templomban a' Temető Szent Gyülekezet előtt 1733-dik Eftendőben, Bóldog Aeff. Havának 18-dik napján.

K A M A R Á S I P Á L,

Székelyvárosi egyik Reform. méltatl. Prédikátor.

A' meg-fomorodott Uri Háztól adatott Halotti E. Textus.

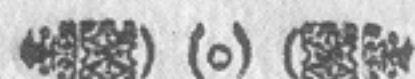
Jób. 29: 18-20. Amakokáért azt gondolom vala az én főkemben halok-meg, és mint a' Tengernek fővenye, úgy az én napja-imat meg-fokasítom; 's a' t.

FIGYELMEZÉSRE VALÓ UT-KÉSZÍTÉS.

DAn. 2. A' Babylóniai Monárcha lát álmában egy álló Képet, mellynek Feje volt Arany: Melye's két Karja Ezüst, két Oldala Értz: két Szára Vas, Lábai réz érint Vasból, réz érint Tserépből valók lévén. Felejttem most az itt nagy munkával épülő négy

(o)

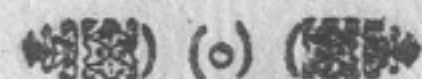
négy híres Monarchiákat, a' *Moralistákkal* (: erköltsi tudományban gyönyörködőkkel :) azt vévén-fel jegyzésül, hogy az Arany Fejü di-tső Kép, melly hitván sár-lábon áll. Ditső dolgokat forgatnak itt a' farkasabb magyarázatban a' nagy Elmék meg-vallom; de ha mi most az álomban látott 's különböző természetű és formájú tagokból álló képnek példájában, az emberi élő, 's kivált Arany fejü Képek külömböző sorsa 's állapotja felől gondolkodunk, másoktól meg-töretett úton járunk. I. A' Kép volt tsak álomban látott dolog, 's majd el-is felejtette a' Király. Ember gondold-meg mi vagy! bizony tsak álomban láttatott kép, lévén az *evanescentiára*, álombéli *phantasiák*-ra 's egyebekre nézve, álom a' Szentek élete is, 'Sólt. 90: 5. a' fele-dékenységnék-is helye lévén, *Ésa. 57: 1.* II. A' láttatott Kép feje arany volt, a' láb pedig réz érint sár vagy tserép. Nem látjátok-e Uri Nagy Méltóságok! (: *Aurei velleris Equites*, :) hogy noha Istenek vagytok; de meg-haltok. 'Sólt. 82: 6, 7. III. Hogy ide bé-férhető egyebeket el-hagyjak. Tsuda volt e' Képben, az arany Fő alatt lévő tagoknak *alternatioja*, külömbsege, ez *Ezüst*, amaz *Értz*, meg ama' *Vas* és *Tserép*, melly a' minthogy az itt éántéandékos czélozás érint a' négy Monarchiáknak egymástól különböző *fatumait* jelenti, úgy a' Nagy Embereknek-it gyakran magok 's mások képzelődése felett ha-nyatlásra forduló sorsaikra szép mesében emlekeztet. Vajki sok jót forgat az *Arany-fő*, az arany, az-az bóldog időben mind tsak aran-nyal álmadozván, fel-nem vévén alább-váló tagjait, az az hátra lévő idejét, értz, vas, tserepes vagy sáros időre való érkezhetését, épen képzelődése felett. Ezt akarván el-kerülni a' Római Pogányok, a' képzelt jó iránt való *Reménséget* Isten gyanánt imádták (: ez a' *Spes Dea*, :) hogy rajtok, *Non putaram* ne eisek, de sokkor rajtok esett a' fégyen; vakot hozván a' kotzka, Julius Császárnak is, ki jövendő-mondó által meg-intetvén, hogy halála közelget, tsak neveti a' dol-got, érti meg-esendő halálának napját-is, de tsak bátor a' *Reménség* Istennel, el érkezik az idő iránt való *datum*, indul az említett *Impe-rátor* Tanács Házban, 's az utban femben ötlött jövendölöt trefáson így érdekli, *venit Dies!* A' nap (: mellyet halálomra inteztél :) el-jött, de kézen volt a' vála: *Si venit Dies nondum transiit.* Ha el-érkezett-is a' Nap nem tölt-el, kevés idő mulva következvén a' Tsászárnak ha-lála a' jövendölés érint. Ide intézi elmélkedésér Salamon-is, *Péld. 19: 21.* Sokak a' gondolkodások a' férjfiú fivében; de a' Jehovának taná-

és áll-meg. Ide való az arany-fejű Dávid elmélkedése, 'Sólt. 30: 7. Ki-is boldog állapotjában magát oroſzlányi bátorkodással így biztatta: *az én tsendefiségemben meg-nem mozdúlok; de mint meg ejtette tserép lába, Siralmas sok 'Sóltárai bizonyítják.* Ezt tanítja Éomorú példájában, Jób-is, ki az arany idő után vas, értz, 's tserép időre jutván néhai reménysége hanyatlását mint keſerüli, ki-tetſzik, Jób. 17: 10. *az én reménységemnek napjai el-múlának, az én gondolatim belőlem ki-gyomláttatának, mellyek valának az én élvemben.* Ezeket téſi-ki Éomorú éſivel világofabban-is, Jób. 29: 18-20. *Annakokáért azt gondolom vala, 's a' t mint el-olvasott Letzkénkből hallók.*

A' Magyarázatban Summáſon két Tzikkelyekre vigyázzunk!

Elsőben Vegyük-fel a' Jób reménységének fundámentomát, oda egyengetvén bennünket a' ſzent Letzke homlokán levő amaz ige: *Annakokáért.* Vólt ez a' kegyes Jobnak hajdoni bődogsága, mint a' fellyebb való verſek rendi tanítja, melly bődogság felöl-is illy ſummás jegyzéſeket ſedegefſünk elménkre. I-ſör Igen ditseretes dolog Jóbban, hogy nem élvén a' ſzemöldökös Farahónak amaz ſavával: *Enyim az én folyó-vizem, én teremtettem azt magamnak, (: vagy magamat,)* Ézék. 29: 3. néhai virágzó állapotját, nem történetnek vagy maga ſerénységének kököni, hanem egyenesen Iſtennek, erre való tekintettel emlegeti az Iſteni örzéſt a' 2-dik ſ-ben, és a' 3-dikban, az Iſten gyertyáját vagy ſövétnékét, melly-is akár az Iſteni törvényt, mint minden dolgok egyengető ſinorát jelentſe: 'Sólt. 119. akár az Iſteni nagy kegyelemre való méltóztatáſt, mind jó; ugyan-is forgatván Jób útát, és ſététséget, jelenti hogy az élet minden éinü útáiban az Iſten vólt vezére, a' gonozok idején pedig nem hogy tapogatott vólna, mint a' vak délben-is, 5 Móf. 28. Söt a' sötétben-is Iſteni lámpáſſal járt minden tettegés nélkül, 'Sólt. 27. hogy pedig 2 Móf. 13. emlegettetett tűz oſlopra rzeleozzon a' Jób dolgainak, ki tudja mi időben élt írója, nem állitom. Az Iſteni *Cuſtodiához* örzéshez tartozik a' 4-dik ſ-béli ditsekedés-is, a' holott emlegeti *sátorában* az Iſten *Sedját*, melly eredetü Éó is jelentheti az Iſtennel való titkos és baráttságos tárfalkodáſt, a' Fő Bóltſeségnek ama' ſava ſerint: az igazakkal vagy az ő tika, Peld. 3: 32 ide tartozván az-is a' mit olvasunk Sz. János Ev. 14-23 dik ſ-ben. *A' ki engemet ſeret, az én Atyám-is ſereti azt, ahoz mégyünk, annál maradunk,* jelentheti a' jövendő dolgok iránt való mennyei *Revelatiót*, ki-jelentéſt, a' minémüvel

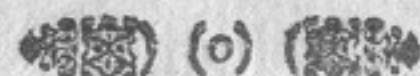

vel bötsösködött az Iſten régi Sátora. (: Itt-is sátozt emlegetvén:) mind a' kettő ſép dolog, jelentvén hogy a' Jób Háza vólt Iſten Temp-loma, és a' jövendő-mondásnak féſke, és így bátran mondhatjuk Profétának, úgymint ki jövendőlt az *Emberök örizőjéről*, Jób. 7. az-az (: Nagy elmék ſerint:) a' Kriſtusról, kit másutt maga *Megváltójá-nak* nevez, Jób. 19: 25. helyben hathatjuk nagy kegyeſségét, úgy-mint ezaránt kit meg-ditsér, mind a' *Historicus*, mind Iſten, mind az ördög, Jób. 1. mind felesége, Jób. 2.

II-ſör. *Kerületeiben* lévő *gyermekait* emlegeti a' Nagy Atya az 5-dik ſ-ben, a' holott a' gyermeki titulus alatt érthetni a' É. Irás *Stylus* ſerint mind a' házi cſelédet-is, *Eſth. 2: 2.* mind a' közelebb való magzatokat, kivált azokra illvén a' kerület, 'Sólt. 128: 3 mind az unokákat, 1 Móf. 31. ha már ez időben magzatok vóltanak a' Jób Fiai és Leanyi, és így Jób unokás Atya, a' mellyet olly tartalékkal vitatſon akárki-is, hogy valamiként idő előtt Jóbot ne öſítsük, ugyan-is felöle ſenvedése napjaiban el-mondotta egy barátja, hogy közöttök vagy on *vénebb* még az ő *Attyánál*-is. Jób 15: 10.

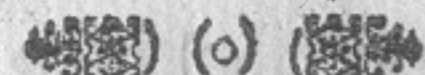
III-ſör. Forgatja ſok *gyűjteményit* a' 6-dik ſ-ben állítván hogy *útát vajjal moſta*, és a' *köfikla-is* az *olajat ki-öntötte mint a' patakot*, kintſe bövségét fontosítja, meg-egyezvén a' Éóllás módja, Móf. 32: 13. *A' köfiklából mézet ſoptatott ő velle, és olajt a' kemény köböl*, illy értelemben bövitvén meg Salamon-is Jeru-sálemben az aranyat mint a' követ, 2 Krón. 9: 27.

IV-ſör. Emlegeti Uri Nagy Méltóságát a' 7-dik ſ-ben a' 10-di-kig, melly iránt-is fegyverkezzenek mások, 's vigyék-bé az Édom-ban Királyságra, nem bánom; én a' józanabbakkal iránta így elmél-kedem: 1. Maga idejében vólt minden Napkeletieknél nagyobb, Jób. 1. 2. Lakó helyét eleitől fogva bírták fő emberek, Jób. 22: 3. A' Fejedelmek előtte Éájokra tették kezeket, Jób. 29: 9. 's vólt mint fő Tíztnék az utzán bírói Ééke a' 7-dik vers ſerint, mellyekből ki-kere-kedik, hogy vólt a' maga bődolg idejében *Heros Fő-Ember*, ki-men-vén hire mások köziben-is, mint ſejditik a' Magyarázók közzül némel-lyek a' 11-dik versből, innen a' *Saracenusok* és az *Arabiabéliek* között igen nagy bötsben levén a' Jóbi név, ſokan Jóbról magokat *Jóbiták*-nak nevezték, hogy el-hagyjam az ő iránta való ſok igazság oſtromló költeményeket, 's a' többi közt Konſtántzinápolyban mutogatta-tott koporsóját.

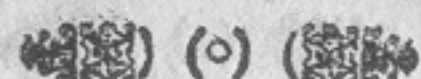
V. för. Le-festi kegyes maga viselése, 's kivált Birói Székiben való ülését, lévén az Isten képét viselő jó lelkű Magyistrátusnak igen tiszta tüköre és példája, *mind abban:* hogy a' Héródesz tizra palástya, (: *Tsel. 12: 21.:*) a' Korona, Királyi páltza helyett, ékecséggül vette-fel magára az *ítéletet és igazságot* a' 14-dik vers szerint, e' lévén a' Fő-Biró Krisztus czimere is, *Ésa. 11. mind abban:* hogy kemény válogató nem volt, innen *árva, özvegy, vak, sánta, fegény* forog emlékezetben, kiket kétség kívül segélt; *mind tanátsával, mind erényével,* hogy miként igaz ügyökben hajó-törés ne esék, innen magát *Atyának* nevezi a' 16-y-ben, 's bizony az ilyen Jóbok érdemlik-meg amaz gyakran sokakra tékozlással öntetett Titulusi drága kenetet, *PATRES PATRIÆ.* *Mind abban:* hogy *Esth. 5.* az Asverus példája szerint, mihelyt látta vagy hallotta az *Inflans* felt, menten ki-nyujtotta arany-veřejét a' 12-dik vers szerint, az-az: a' segedelemben nem fösvénykedett, ez vagy amaz titkos tekintetre nézve, azoknak a' Biráknak fégyenekre, kiknek ajtajok olly kintses és záros, hogy hanemha a' fegény panaéló fél arany veřejével zörget, nem könnyen néz a' Biró két feme közzé. *Mind abban:* hogy nem lévén *tsak táskás és bolond Páftor,* *Zak. 11: 15.* vagy *tsak erényen kapdosó Júdás,* *Éüntelen* ezt kiáltván: *Mit akartok enném adni,* *Mát. 26: 15.* húzás vonás által magára és maradékára nem átkot (: melly örökség másként sok Birák maradékaira áll-le, :) állított, hanem a' *vesedelemben megtartott embernek áldását* a' 13-dik vers szerint. *Mind abban:* hogy az *ítélet-tételben* józanoskodott, kerülván a' többi között a' gyakran kárt-tévő fietséget, *jól meg-hányván vetvén a' pert* a' 16-dik vers szerint; mellyet ha Dávid-is tisztségében gyakorlott volna, nem vádolnák a' Tudósok, hogy a' *Mefibóset* jószágának egy részét helytelenül *donálta* volt Sibának, *2Sam. 16: 4.* *Mind abban:* hogy a' kezében adattatott birói fegyvert nem engedte meg-rosdásulni a' 17-dik vers szerint, mellynek is erős élit ha ma is sokszor ki-nem vonná a' lágy arany, nem félhetne sok vagy puha, vagy lábáról le-ejtetett Biró, ama' kemény *exclamatiótól:* *Atkozott a' ki meg-fogja fegyverét a' vértől,* *Jérém. 48.*

Másodfor. Az így értett fundamentomon épült Jóbi Reménséget vegyük-fel, tsak summáson. El hagyom, hogy reménséget *gondolatnak,* vagy az eredet szerint *mondásnak* nevezi, az értelem mind egy lévén, Reménségében forgat három dolgot a' ki áll: 1. *Boldogságá-*

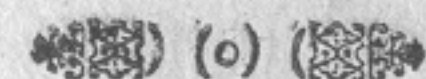

ságának állhatatosságát 's újabb újabb érdekét a' 19-dik és 20-dik versekben, a' holott-is emlegeti elsőben a' maga *új ditsőségét,* értvén a' *ditsőségen* néhai nagy Méltóságának divatját, (: minthogy az eredeti fő jelent nevezetes *onust gratitást;* 's a' t. Sokat nyomó drága portéka lévén a' ditsőség is, *2Kir. 12: 4.:*) Midőn pedig újnak nevezi ditsőségét, vagy arra tzelez, hogy ditső állapotja meg-változás nélkül való lézen, 's meg-nem avul, mint a' Kalmárok sok éztendő házon-talan áruja, vagy árja; hogy naponként menvén a' nyereségről a' nyereségre, Méltóságát Méltósággal tetézi, illy értelemben fordulván elő, az itt elő forduló föllás módja a' Siralmas könyvben a' 3-dik rész. 23-dik versében amaz főokban: *Minden reggel meg-újulnak az ő irgalmasági,* ez elmékedéshez közelit a' *kézbéli meg-változó kéz-iv,* melly is a' hadi fészámok között, a' győzedelemre hies ezköz lévén jelenti főbnak még a' gonofok napjaiban is győzedelem iránt való újabb 's újabb reménséget jobbra 's jobbra való változással, tévén itt szép világosítást *Esaiás* a' 40-dik résznek 31-dik versében: *A' kik az UR-ban biznak, azoknak erejek meg-változik,* (: vagy meg-újul, :) hogy így Jóbé lött legyen ama' bátorzkodás: *Miért félnek a' gonofok napjaiban.* 'Sólt. 49.

Előbb léptet a' reménségben Jób, állapotja felől való képzelődését így folytatván: *Az én gyökerem meg-nyilatkozott a' vizek mellett, és az én ágaim felett a' harmat hál,* a' mennyi fő majd meg annyi pontosság, hasonlítja magát a' nagy Gazda gyökerhez, akár főlö töv-re, akár egyéb élő-fára való czelőzással nem ellenzem, plántálja magát *viz mellé,* e' lévén az Isten minden áldásnak *fluentuma,* 'Sólt. 1. és 'Sólt. 46. emliti gyökerén meg-nyilatkozását, jelentvén hogy semmi *Obstruótiótól* nem félt, nem leéz olyan *porus* a' mellyen áldás nem *éivárog-bé* házában, az-az: nen leéz az élet módja folytatásának olly tzikkeje, mellyre fért ne tenne minden felől mély tsatornán botsátván-bé hajlékában a' minden nével nevezendő jövedelmet, innen a' földről az égben emelkedvén ágán (: helyes lévén a' fordítás is, minthogy viz mellé plántáltatott gyökérről van emlékezet :) háló harmatot forgat igen szép fontossággal, ugyan is a' harmat hajnalban főkott esni, midőn azért hálást emleget, Jób Isteni áldás iránt való nagy bövségről gondolkodik virágzó idejében, ez ama' ditsekedés! *Éivni* mind az égből mind a' földnek 'sírját, e' lévén az I'sák áldása is Jákób iránt, *1Móf. 27: 28.* *Adjon Isten tenéked az égből harmatjában,* és az

és a földnek kövérségében. 's a' t. 2. Biztatta magát hozzú élettel a' 18 dik y-ben, ama' éókban; *Mint a' tengernek fővenye az én napjaimat meg-fokasítom.* A' hetven Görög fordítók a' fővenyet jelentő éó helyett emlegetnek *Fenikset*, jelentvén a' *Feniks* mind *madarat*, mind *Pálma-tát*, innen nagy a' vetelkedés a' Tudósok között a' rendes fordítás felől, fokban itt a' főveny helyett *Feniks* madarat értenek, mind azért mert igen hozzú életű, mind azért mert *féfkéről* van emlekezet, mellyel éebb éomfédsága van a' *madárnak* mint a' fővenynek, mind azért mert mint állittatik a' maga hamvaiból új életre támad, a' honnan a' régi Atyák ezzel erőfőn mutogatták a' fel támadásnak valóságát. A' Sidó Doktorok közzül is fokban madárról gondolkodtak a' főveny helyett, mások a' Jób fel-támadása iránt való reménséget forgatnak. *Hieronimus* is oda intézvén a' nyilat. Mások viratják a' pálma-fát, m. a. mert *Sólt* 91. *Felen* 7. A' pálma fa a' éenteket ábrázolja-ki, m. a. mert fok idejig zöldellik fenn-állván, ha némellyeknek hitelt adunk, ezer öt éáz ééztendőkig is, m. a. mert ha ki-éárad-is majd megint magából új farkot vér meg-elevenedik, mind ezek pedig a' Jób reménségével atyafiságos dolgok. De minthogy a' *Féniks* madárról irattattak olly igen homályosok, és az igazság ellenségi, hogy nagy kétségben estenek a' Tudósok még az eránt-is, vallyon az ég alatt volt-e valaha, 's van-e *Féniks* madár, nem emlekezvén erről (a' más és híres repeső állatok között) se Isten, *Jób* 39. 's a' t. sem Pál Apostol a' fel-támadást mutogatván *1 Kór* 15. hamvából való új fel-ébredése-is ellenkezik a' repdeső állatok éaporodása iránt, *1 Móf* 1: 22. ki-adatott törvénnyel, más felől pedig a' Sidóknál a' Pálma-fa *CHOL*nak nem nevezterik, én a' fővennyel a' Magyar fordítóval meg-maradok, ez által is eléggé ki-fejeztetvén a' hozzú élet. Mondatik pedig Jób meg-fokasítani maga napjait az ötödik parantsolatnak *stylusa* éerint. 3. Gondolkodott az *Eutanasia*, az-az a' bődög halál felől-is, a' 18-dik versnek ama' tikkelyében: *Az én féfkemben halok meg*, holott-is a' dolgot így értsd! A' *fékek* bődög állapotot jelent, *4 Móf* 24: 21. holott a' Keneust így ditséri Bálám: *a' te fékedet építetted a' köfiklában*, ide való a' faskeselyűi *fékek* is, *Fér* 49: 16. Mófésnél pedig *5 Móf* 22. Magzatokkal tellyes házat jelent a' *moralis* (emberi állapotokhoz alkalmaztatott:) értelem éerint ama' éókban: *midőn a' madárnak ama' féfkére találk*, 's a' t. A' halált jelentő éó tézen tsendes *expiratiót*, zenebona nélkül való éép ki-mulást, így tétetvén ki a' Jákob, Mófés, Áron,

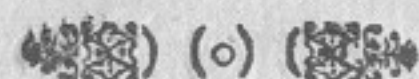

Áron, 's más nagy Szentek halála-is, ezek éerint a' Jób elmékedésének értelme tsak ez: Tudtam ugyan hogy a' minden élőknek rendeltett házban, az-az: a' koporsóban (*Jób* 30: 23.) nekem-is bé-kell lépnem, de nem félttem, hogy napjaim közepin ki-vágattassam, (*Sólt* 102: 25.) és mint hitetlen időm előtt haljak-meg, (*Préd* 7: 18.) sőt biztatom magamat, hogy napok hozzúságával meg-elégedem, (*Sólt* 91: 16.) 's jó vénségben halok-meg, (*1 Móf* 25: 8.) nem engedvén Isten, vagy azt; hogy magam féfkemből, az-az: hajlékomból bujdosásra kényszeríttessem az idegenek között esendő halálra el-hőmpölygettetvén mint a' teke, (*Ésa* 22: 18.) vagy azt; hogy halálom előtt ama' gonof madaráé a' Halál meg-bolygassa féfkemet, magzatim iránt való puéttítás tétellel, hanem minthogy rend éerint a' féfkéből való elsőbb ki-repülés enyim volt, én ki-indulván az élők közzül mindenképen rakva hagyom az én féfkemet, házamat, el-madarandó javaimnak 's nevemnek örökösseit, halálomkor-is fájdalmimat meg-enyhítő nagy örömmel éemlélvén; hogy így halálom-is mint már e' világgal, 's világi minden éinü ditsőséggel meg-elégedett embernek légyen éép tsendes lehelletek által a' bődög nyugalomra való ereékedés. Tudom hogy a' Jób Könyvében mint mindenütt úgy itt-is a' petséteket fel-éaggató némelly Tudósok más titkosabb reménségről-is gondolkodnak, ama' mély kútban vessék-bé nagyobb elmék a' vedret, én Jóbnak az idvefség iránt való bizodalomban itt semmi kárát nem látván, az eddig mondattakból illy két Tudományt léptetek - ki.

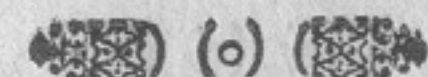
ELSŐ TUDOMÁNY.

A' minthogy e' világi akármelly nével nevezendő jókból, külső tífzességből, kintsből, magzatokból 's a' t. álló nagy Méltósággal is Isten éokott maga éenteinek kedveskedni, úgy a' mind ezekben tsorba nélkül való meg-maradhatást, sőt a' bődög halálíg gráditsonként való elébb lépést igaz jussal a' reménlheti, a' ki az Isteni félelmet, abból folyó kegyefséget, jó lelki ésméretet igyekezi hordozni 's hordozza-is maga előtt egész éemeskedéssel. A' meg-hallott magyarázat elsőbb tikkelyen épül e' Tanúság, holott értők a' Jób reménségének egész fundamentomát, mellyben is a' tanúsághéli dolgok forgatása után lépik bátoikodásra: *Annakokáért azt gondolom vala*; 's a' t.

Tanító Háson. Hogy a' külső világi jók-is az ő Testamentomi időben tartoztanak légyen az Isten kegyelem éerint való éövetségéhez, ki-tet-

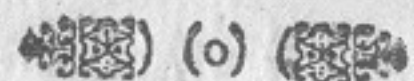
ki tetűk 3 Móf. 26 5 Móf. 28. 's egyébűn; de vallyon az Uj Testamentomi időben lehet-e a' külső világi jóknak az Uj Testamentomi jók (: *Beneficiumok* :) közzé fámláltatni, a' Tudósok között nagy per alatt forgó Kérdés. Adott erre alkalmatosságot É. Pál, ki is *Róm. 4: 13. Ábrahámot e' világ örökösének* nevezi. Ertik itt nagy elmék a' Világon e' nagy látható Világot, ennek külső minden javait, a' mellyekkel való éabados élésre az Ábrahám hitbéli 's Uj Testamentombéli maradékának a' Krisztus halála által nevezetes just kézített, el-háritván a' földhöz üttettett átoknak mérgét-is, 1 Móf. 3: 17. Ugy-hogy *peculiaris donatio*val, az-az: nevezetes jussal bírja az Uj Testamentomi Eklésia a' földet, 's annak minden éinü javait. Tagadják mások É. Pál éavainak ez értelmét, sőt a' dolgot magát is; mind azért mert e' *Világ örökösének* lenni, és a' *Pogányok örökösének* lenni 1 Móf. 17. mind egy mind azért mert akár a' külső jókkal való élést, akár az élés iránt való just tekintük, nem tartozik egyik is az Uj Testamentumi állapotjához; úgy mint a' mellyhez Isten lelki jók iránt való ígéretekre ajánlotta magát, nem éántó földet, földet, 's a' t ígervén; hanem maga törvényének a' éivben való bé-irattatását, azonban a' külső jókkal való élhetés iránt Istentől *emanált Diploma*, Szabadság vagy juss, köz az egész Világgal 1 Móf. 9. és így a' hitetlenekkel-is. A' mi a' dolgot nézi, megengedjük, hogy éent Pál elő-fordult éavaiban légyen a' pogányokra tekintet, még azt is hogy a' világi jókból való rézesülés az Uj Testamentomhoz kötterett jók között nem leg-első, de hogy az (: *Inventariumból* :) a' külső jók-is éppen ki rekedjenek, semmikepen nem engedjük, mind azért mert tagadnunk épen nem lehet, hogy a' földnek átkát a' válaéottakra nézve (: *de facto* :) a' Krisztus háritotta-el halálával, mind azért mert az ötödik parantsolatnak 's az abbéli ígértnak ma-is bizonyos tekintet éerint helye vagyon, innen leg kedvesebb Tanítványának a' Krisztus-is ennek ereje éerint való hozzú étel kedveskedik, *Ján. 21.* mind azért mert ha tsak földalékül is a' Mennyeek oréágának kereséséhez, az-az: az Uj Testamentumhoz kötterett ma-is a' világi jóknak bírása, *Luk. 12.* mind azért, mert 1 Kór. 3. mi-jénk a' Világ-is és a' *jelenvalók* 's a' *következendők*, mind azért mert az Isten Fiaivá 's Leányivá való fogadtatásának jussa olyan, hogy ha kenyeret kérünk, égi Atyánk meg-nem kövez, ha halat kívánunk, kigyóval nem mardostat, *Mát. 7.* mind azért mert noha 1 Móf. 9-dik réz éerint valami jussotkája vagyon is a' hitetlennek az Isteni *toleranciából*

tiából el-tűrésből e' Világ javaihoz mindazáltal, 'Sólt. 37. *Az igazaké a' földnek öröksége*, melly éent Irásbéli helyet midőn némelly nagy Tudósok az Uj Testamentomra éabogatnak épen minket segítnek, állitván hogy Idvezitők, *Mát. 5.* az említett 'Sóltárbéli éókra néz midőn a' éelideknek ajándékozza örökségül a' földet, adván elő az említett Tudósok éerint az Uj Testamentomi Eklésiának utolsó böl dog állapotját, mellyben a' földi minden nével nevezendő és így a' külső jókból-is gazdagabban fog rézesülni, ma sem kívánván Isten a' Jákób' magvától hogy híjába kerestessék, *Ésa. 45: 19.* sőt az Istenhez kegyesség által járúlónak el kell hinni az Isteni jutalmat, 'Sid. 11: 6. és az Isteni tífteletnek nem tsak a' más, hanem e' *jelen való világon* való meg-ajándékoztatásának háznát is. 1 Tim. 4: 8.

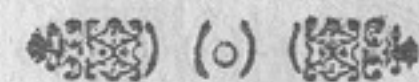
MÁSODIK TANUSÁG. *Noha az elébbi igazság éerint a' külső minden éinü jók áldások iránt való reménség az Isten előtt bötsös kegyességű embereknek tulajdona, meg-eshetik, mindazáltal Isteni böls okokon hogy azok közzül még a' leg-éentebb-is maga és az egész Háza népe iránt Világ éerint fel-tött céljától komorú intermediumok (látogatások) által el-éfék, másként a' lelkiekben való kár nélkül.* Épül ez igazság-is a' Sz. Textuson, mellyben is az első örvendetes tudományt néhai böl dog állapotjára való vízfa tekintéssel forgatván jób síralmas időkre való jutásban, mind maga, mind egész Háza iránt képzelt reménségétől való meg-foéttatását alattombéli bánattal keferüli.

OKAI. I. Mert így akarja Isten hogy ne tsak könyörgéseinkben valjuk Istenűnkét meg-változhatatlannak, hanem példák által-is jelentődjék ki hogy miénk a' változandóság, és így Isten maga ditsóségében maradjon-meg. II. Mert gyakran a' világi ember, ha éent is jelen lévő 's következő állapotja felöl rendeléseket téven tsak maga elméje 's pennája által, Pilátusnak ama' éavát tézi óldal felöl magájé-va: *A' mit meg-irtam, meg-irtam.* Ján. 29: 22. De ha éabad a' földi Fo Iréleő Mestereknek ama *stylussal* élni. *Correcta per Nos.* annál inkább a' leg főbb Iréleő Mesternek éabad *Correctázni* az emberi elme penna nyomát. III. Mert ha leg éentebb-is az ember tsak nem tézi az Isten meroben ártatlanná jób éavai éerint. *Jób. 9: 28.* mellyet a' mint a' éenvedő félnek forgatni éabad és illő, úgy másnak éereterlenséggel és a' meg-holt éentek bolygatásával 'Sólt. 32. ki trombitálni nagy éereterlenség, és írtetre vonattatandó méreékedés, nem lévén éabad üldözni azt a' kit az Isten meg-vert. 'Sólt. 69. IV. Mert így próbálja

Isten a' világot, mit itél Istennek maga fenteire botsáttatott itilerei felől; nem éaláztja-e' ki éájából ama' kedvetlen éót *El-eset és többé nem két-fel.* Solt. 41. innen hogy az ily éeretetlenkedésre léphetöket, az Isten csuffá tégye gyakran próbák alatt lévő fenteit, e' világ éerint-is tsuda éabadulás által nyertefitti, példa lévén Ábrahám, Dávid, Ezékiás és a' mi Jóbunk-is. V. Így éokra Isten a' maga fenteit a' földi dolgok iránt való reménségtől magához édesígetnia' jobb reménségnek birtokára, a' külső reménségben eshetett meg-tsalatkozást a' lelki reménségbéli pontofással pótolván-ki, ne mennjünk itt igen méfze, Jó b külső reménségében mint meg-éomorodott és lankadt! a' jobb réft pedig a' mi nézi soha idvefsége iránt való reménségét jobban kinem fejezte, mint éenvedései-között lásd *Jób. 6: 10. Jóllehet fájdalmim miatt izzadok, de van vigasztalásom a' éent Isten befédés el-nem rejtettem,* lásd ugyan *Jób. 13: 16, 25, 27.* Es így dugja-be Isten a' éentek fő ellenségének éáját, söt a' éeretetlen Világnak-is, midön a' próbákat éenvedő késerves félt békeséges-türesre úgy bírja, hogy többé a' Jóbot rostájában ki kérő ördög Isten eleibe ne mennjen, a' magán esett gyalázatot éégyenlvén, tanuljanak az emberek-is a' Jó b barátinak példáján, kik egészségesek lévén nem éólottanak úgy Isten felől, mint a' éegény beteges fél. *Jób. 42.* VI. Mert így éokott az Isten hirt és nevet kézfíteni a' maga fenteinek a' próbák és azokban való állhatatofság által, mi kára Ábrahámnak? hogy egymást éró próbák által nyerte magának ama' két éép titulust *Hívöknek Attya,* Róm. 4. *Isten Baráttya,* 2Kón. 20. mit Jó b? hogy régi koporsóját éent Jakab így czimerezi a' Jóbnak türesét hallottátok-é. *Jak. 5.*

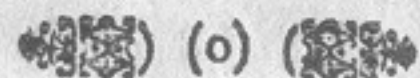
Intő háson. I. Nagy Sándor felől iratik a' külső Hiftóriában, hogy midön bizonyos ellenség ellen hadba kézfülne, minden józágát ajándékozza; egy valakitől meg-kérdetvén, hát maga éámára mit maraszt-meg? Azt feleli *Spes meas. Az én Reménségeimet.* A' Kereétyéni Virtusok között-is nem utolsó a' reménség, válaééuk azért a' hittel és a' éeretettel egybe-köttetett reménséget meg-maradandó józágúl, 1Kór. 13: 13. melly meg-ne éégyenitsen, Róm. 5: 5. II. For-gathatjuk reménségünkben a' külső jókat-is, tsak hogy előttünk forogjon Maximilian^o Imperator' ama' *symboluma: Tene mensuram,* hogy miként nagy dolgokat forraló elménk reménségünket ne tégye pók-hálóvá, *Jób. 8.* és nád éállá, 2Kir. 18. III. A' Kain lineáján élt emberek többet éltek, mint a' Tudósok mutogatják, a' éent lineán élt emberek-

bereknél, meg lehet a' hitetlenek házaiban-is a' fok magzatokból álló rsorda, *Jób. 21.* meg a' fok kints, mint az Égyiptombélieknél, meg a' külső bóldog állapot, *Solt. 73.* 's a' t. de mi házna? a' Kainita tsak Kainita, a' hitetlen tsak hitetlen, azon légyünk azért, hogy a' mit e' Világon az akármelly nével nevezendő jókból birunk, a' hitetlenekkel egy jussal ne birjuk, hanem a' Jó bi kegyefség kézfítsen az Isten áldásai folyamatjának Hajlékainkban való bé éivároghatást. IV. Midön éapora és majd ki-mondhatatlan az Isten áldásának körülöttünk való meg-bövülése, akkora a' mi gyal munknak ne áldozzunk, *Habak. 1.* magunk Gazdaságának ferénységének, és *Jérém. 17.* kárunknak tulajdonítván mindent, hanem Jóbbal forgassuk az Isteni örízetet, *Jó-vétneket;* 's a' t. V. Elljünk a' Jó bi bóldog időben Jó bi módon, a' fellyebb említett minden tzikkellyek éerint. VI. Ha e' Világi dolgok iránt való kedves képzéledésektől az Isten tanátsa bennünket el-éjt Jó-bok légyünk, meg-éaggyatván ruháinkat-is bánatunknak jeléül; de nem éaggyatván éer felett hajainkat méregből mint Agamemnon a' kopafság nem enyhítvén a' bánatot, egy Böltsnek éava éerint, e' helyett földig való le-borúlással hajtsuk-meg mi magunkat, *Jób. 1: 29* 's ezt mondjuk: *Ésa. 39: 8.* Jó az URnak beééde. VII. A' Kriftus több titulussai között hasonlítatik ottan ottan Bárányhoz és oroflánnyhoz, vegyük-meg nem pénz, hanem igaz hit és könyörgés által a' Kriftustól e' két éép 's nagy Titulust, 's mi magunk *publicaljuk* világi életünkben mindenkoron 's mindenfelé, ha bóldog állapotban éjt Isten, légyünk kevélység nélkül való éelid Bárányok; ha pedig világ éerint vakt hoz-is a' kotzka, légyünk bátor oroflánok, itt a' világtól való el-bútsúzással a' jobb réft forgatván Pállal, azon lévén, hogy a' halálban-is légyen a' mi reménségünk élő, 2Thess 2. hogy a' 73-dik *Solt.* éerint, ha testünk el fogyatkozásra jut is, légyen mindazonáltal a' mi éívünknek erőfsége és köziklája az Isten mind örökké.

A L K A L M A Z T A T Á S.

Az ó Testámentomi Fő Papoknak a' Halottat illetni 's annál inkább akárminémü meg-gyáéolással éabad nem vólt, 3Móf. 21. ha éintén a' nép Fejedelme hólt vólna is meg, a' 4 dik vers éerint, több okok között azért-is; hogy meg-külömböztetnének a' Pogányok Papjaitúl, kik a' halottak fíratásában nagy éemfényveftő mesterséggel háfontalankodtanak. Minthogy pedig éltet Isten bennünket olly időben, mellyben oda van a' régi Fő Papság, és az igaz törvény, éabad

lévén az Isten szolgáinak nem csak Fejedelmi, hanem minden renden való halottakat, mind éiv szaggatás, mind könnyhullatás, mind halotti tanítás, 's abból folyó alkalmaztatás által illetni, utolsó tisztához nyulok én-is, e' Fejedelmi halottat illetvén, mind az eddig mondotak szerint folyó alkalmaztatással, mind éivbéli bánatos meg-eséssel, nem lehetvén tántzolni, a' midőn Isten ugyan csak fíralmas éneket énekeltet, *Mát. 11.*

I. A' ki a' Letzkében áll vala, adók-elő Jóbi nevezet alatt, melly név is a' bé-vehetősebb elmélkedések szerint vagy éármazik éeretetet jelentő (: 'Sidó:) vagy nyögést 's panaszos kiáltást jelentő (: Arabi-ai) éótól, mind a' két tekintet szerint Jóbra illvén a' dolog, úgymint ki volt mind Istent 's kegyeliséget éerető, mind Istentől éerettetett, jajgatván e' mellett sokat-is fíralmas idejében, *Jób. 30.* Imhol K. H. e' éintelen Koporsóban az Istent 's másokat is éerető, Istentől-is 's másoktól is éerettetett; de majd sok jajgatásokra-is el-érkezett Jób!

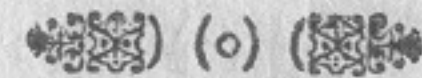
II. Néhai bóldog állapotjában forgatja vala Jób az ő körülette való Isteni örízetet és éővétneket, ki nem tudja? a' nagy próbák előtt, mint vőtte volt Isten körül e' Jóbot-is, és az ő házát és valamije volt körös-környül, *Jób. 1: 10.* az ennek feje felett lévő Szóvétnek is nem mindenütt lobogván.

III. Emlegeti vala a' régi Jób az Isten *Sod-ját*, véle való titkos 's kegyelmes tárfalkodását, meg állalnak ez iránt e' mi Jóbunk mellett a' Sorostélyi, Kertsesórai, Hévízi Ref. Templomok, meg az e' Jóbi Házból, mind itt való gyümölszösködések után ki-lépett, 's nagy Gyülekezetekben háznoson építő, mind mostan-is e' Méltóságos Házban éent munkát folytató Etódosok.

IV. Örült éép háza népének a' régi Jób, bizony meg voltak itt-is a' kerületek (: Sebibot:) mind a' kedves Gyermekek, mind a' Tselédek iránt a' *Mindenható*nak itt való mulatozása alatt *Jób. 29: 5.*

V. Szót tött vala a' régi Jób gazdagságáról-is, így-is meg-volt a' mi Jóbunk virága állapotja, igaz levén e' világ és Isten előtt ő iránta a' mi van *Jób. 1: 10.* Az ő kézi munkáját meg-áldottad, és az ő marhája igen meg-nevekedett e' földön. Summa amaz Egyiptusban Istentől meg-áldattatott jó Gazda, 's gazdag Jósefnek nevét e' tekintet iránt is nem viselte házon nélkül

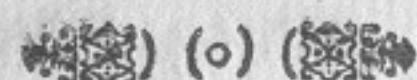
VI. A' Jób fényes állapotjának egyik czikkelye vala a' Méltóság, és Tiszteltségnek féke: e' ditsekedéstől sem riltotta-el Isten a' mi Jóbunkat,

kat, több elő-éámlálható Uri Titulusok között, által-övedzvén Isten ötöt N. Fejérvármegyében FŐ ISPÁNI, a' N. ENYEDI REF. COLLEGIUMBAN FŐ CURATORI Méltósággal, melly nagy hivatalokban, a' fellyebb való fejtegetés szerint, Jób nyomdokát mint követte, ha az iránt egész mutogatást tennék, soktól meg-hallanám az Eliseustól félig költsönözött ama' *stylust: hallgass, mert tudom én-is, 2Kir. 2.* itt azért a' éabogatást ám Világ reád bizom! csak légyen itéleted egyengető finóra a' jó lelki-ésméret és éeretet.

VII. Reméni vala a' Letzke szerint a' régi Jób hátrább való jó dolgokat. Oh! Vallyon az emberi képzelődés szerint, a' külső jók iránt való reménségnek-is nem vala-e ez Uri Házban helye? hogy a' Házat Isten naponként nagyobb 's nagyobb hegyre emeli éaporitván a' ditsőség sugárait, avagy az ez Házat tisztán éeretőknek nem e' vala-e reménségek? de jaj itt érkezünk már a' Jóbi nyögésre! az arany Fő cserép lábáról itt esik-el! a' *Spes Dea* itt alúzik-el; itt veri-fel a' madaráé a' fééket, ki éárad a' folyó viz, a' ditsőség meg avul, oda a' kéziv, oda az élő-fa, oda az ágak, oda a' harmat, 's a' t. csak a' néhai *gondolom vala* maradván-meg, mind ezeket keferülvén titkos panééában a' régi Jób Letzkénben, a' mi el-hunt Jóbunkat-is ha tekéntjük, mit mondhatunk egyebet? mert hogy a' külfő jókat félre tégyem, hol itt is az újj ditsőség? féékek? madárfiak? ágak? hol az élő-fa? hol a' Féniks? Palma hoééas ideje? csak a' *gondolatommal* maradánk; olvasuk *Jób. 1.* hogy Jób előtt az egyik éomorú követ éavát sem végezheti 's más érkezik, az-után meg-más, meg más, ujjabb és ujjabb kedvetlen hír mondással. Valóban Jóbi házzá tötte Isten éppen e' nyögő Uri Házat, alkalmas időtől-fogva a' éomorú halál hirt hozó Posták ugyan egymásnak adván az ajtót. *Amós. 6.* Olly éapora temetés olvastatik hogy midőn el-végtére a' temetőtől a' fíralmas Ház éom-éédja tudakozódik ezt mondván: *Vagyon e' még valaki több a' te Házadban,* azt feleli, Nints! tötte Isten bölts okokon e' gyázos Házat is temetők éállásává, már kérdjétek éom-éédok *van-e még valaki e' Házban?* alkalmasin felelhetem *nints,* nagy pusztitást tévén itt az Isté fel kééült hada *Jób. 6.* el-ésvén a' Fejedelmi Jób maga-is, mint látjátok.

VIII. Kefergetek a' Jób fíralmas állapotján név szerint fel-téteget Baráti, 's többek is kétség kívül, óh bizony nyögésre hívott Isten bennünket-is mindnyájan a' nyögő házban *Zakh. 12.* jóvendölter Isten egy napot, mellyen fog sírni a' Dávid, Nátán Lévi és Sémei há-

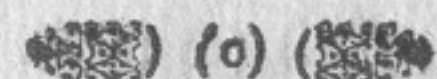

za, mind külön külön, Dávid a' Királyi maradékot, Nátán a' Prófé-
tákat, 's azok fiait, Lévi a' Papi rendet; Sémei a' Éónak ereje érint
a' halgató kösséget fejezvé ki, tudós elmék találmánya érint Tudom
hogy a' dolog másuvá néz, szabad legyen mindazáltal a' állás mód-
jával élnünk, e' nap lévén mellyen írhat a' Dávid Háza, az az: mind
édes Nemzetének, mind az Istenháza ez esetben esett kárát fájlató
Fő Rend. Írhat valóban a' Nátán háza, az-az: a' *Collegiumokbéli*
Professzorok, fok idegen foldre való repülhetésre innen ezüst 's arany
tollakat nyert vagy reménlett Próféta Fiak, írhat ugyan csak a' N. E-
nyedi R. *Collegium!* írhat a' Lévi háza, az-az: a' Papi fent sereg Jónás-
sal nagy és óltalmazó árnyéktól fojtatván-meg, írhat a' Sémei háza-
is, az-az: a' Szent Eklésiák; Vármegye háza népe 's a' t.

Grófi; de meg-fomorodot M-s TELEKI HAZ! Olvassuk 1 Sam.
16: 11. hogy a' midőn Ifai rendel elő hordogatná fiait Samuel eleiben,
azt kérdegykor Samuel *Vége Vagyon e' már a' te fiaidnak?* 's azt fe-
leli Ifai *hátra vagyon még a' kisebbik.* Éarmaztatott volt Isten ez Uri
Familiának ama' nagy törökétől a' Haza és az Isten Háza javára fület-
tetett fok Eliábot, Abinádábot, 's a' t. De ugy elő hordatának halál
által a' Samuel képét viselő Próféta elében (: hogy itt-is csak a' állás
módjával éljek :) az el takarítására és mennyei Király-ágra való tel-ke-
nertetésre a' Fiak hogy ha most fordul elő a' kérdés *vége van e' a' fiak-
nak?* ez a' vála, *a' kisebbik van hátra!* a' leg elsőbb lineán.

Testvér közlebb 's távolabb renden lévő minden Uri Atyafiak?
Efth. 12. Ama' hires Márdokéusnak ditséretből álló illy halotti izimert
kézit Isten. *Nagy volt a' Sidók között és kedves az ő Atyafiainak foksága*
előtt avagy nem vala-e' ez a' maga Nemzetében, nemzete javát mun-
kálkodó Nagy? de nem vala-e' az ő Atyafiainak foksága között Nagy
's magát kedveltető? Oda Uri Atyafiak a' Nagy Márdokéus! az Atya-
fiak foksága nem utolsó kárával. Jóbi nyögésre jutott Mélt. Uri Özvegy!
hogy meg sebetitette legyen lelket a' Letzkebeli *gondolom vala* kép-
zelt reménséged hanyatlása után, nem kétkem, ez okon nem is tze-
lom könyhullatásra okot adó igékkel fárasztani az Özvegy femet, *Jób.*
31. Ugy tudom majd gyermekégedtől fogva hatogatja fívedet az éles
fegyver, valóban által hatván mostan-is *Luk. 2.* En azért igyekezvén
azt ki-vonni inkább akarlak mind a' meg-vigasztaltatásnak, mind
Özvegységi tífetd folytatásának fézkeire igazítani, következő illy
renddel;

I. Ruth.

I. Ruth 1: 12 Egy mind Férjétől mind minden Magzataitól meg-
fojtatott fegény Özvegy így kiált-fel: *Az Urnak keze vett-meg engemet.*
Ez Özvegynék Párja te vagy, mihez képest mind kedves Gyermekeid-
től, mind Uri Férjedtől lőtt meg-fojtattatásodban forgasd és tsokold-
meg az Isten kezét.

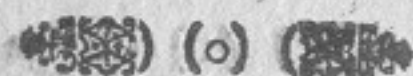
II. 1 Móf. 32. Jákób által akarván menni a' Jabbok Vízén előre
mind két Feleségét 's azoktól való gyermekeit által szállittya maga ama'
nemes küzködésre utól maradván. El-hunt M-gos Uri Ferjed a' Jabbok
félelmes réve helyet a' halálfélelmes révén által botsátotta b. e. elsőbb
Feleségét, által attól 's rölled való kedves gyermekeid, az egy meg-
maradott Leányi Éikrátskán kívül, (: 2 Sam. 14:) sőt maga is által köl-
tözött nagy ditsóséggel, a' másokat is meg tsalható világi reménség
felett való valóságos reménséggel, *Róm. 4: 18.* el rendelvén Házát-
is 1 Móf. 49 és téged hagyott a' réven innét a' küzködésre, írj azért
és könyörögj 's végy győzedelmet. *Hóf. 12.*

III. A' 4-dik Soltárban a' 19-dik y-ben a' bánatos lélek így vi-
gasztalja magát *az én bennem való fok gondolkodásimban a' te vigasztalásid*
meg-vidámitották az én lelkemet, tudom hogy te benned-is bizony fok-
kak 's külömb külömb félek? bánattal terhesek a' gondolkodások, mind-
azon-által remélj, és a' midőn Isten befédén épült vigasztalással enyhít-
tetel, az *Isteni vigasztalásokat kitsinyeknek ne-tartsad,* *Jób. 15: 11.* *nyögj*
mint a' galamb, *Ésa. 38.* de bizzál is, nem tudván melly fempillantás-
ban melléd ejti magát a' Krisztus, mint ama' maga halottját keserve-
sen temető fegény Özvegy Afzónyi állat mellé, rajtad való könyö-
rületeliséggel így tsolítván-meg: *Ne írj. Luk. 7: 13.*

IV. Emleget Lukáts *Luk. 2:* egy Özvegy Afzónyi állatot, ki-
is a' Templomtól épen nem távozo-t-el, talám a' Templom körül való
valamelly kamarátskában lakván. Nem kedvelli Salamon a' ki fie-
tő lábu Afzónyt. *Péld. 7.* Hon kell ülni a' maga Férjét, Háza né-
pét betsülő és feterő Afzónynak, nem lévén azért az említett Öz-
vegynék Istenen kívül más Férje, jól ejtette a' dolgot, hogy Férje
Házától az az a' Templomtól el-nem távozott. Léven azért már
tenéked is fomorú Uri Özvegy a' te Teremtőd Férjed, *Ésa. 54: 5.*
Férjed hajlékában mulatozz, 's világi Férjedtől való meg-fojtatta-
tásodat enyhítsd.

G

V. Ne

V. Ne busulj fer felett kedves magzatidtól való el-éakadásodon mind azért, mert az el-éakadás csak ideig való, addig-is tiéd lévén a' kiket Isten számára fájdalommal éültél, míg a' Éembe való juthatásnak ideje el-jő mind azért, mert kevés gyermekeid helyet az Isten tenéked többeket hagyott, lelki értelem szerint, *tselekedd a' menyéi Atyának akaratját*, a' Krisztus maga menten Fiaid lesz, (melly nagy dolog a' Krisztus Annyának lenni:) *Mát. 12: 50.* Légy az Isten Házában Éoptató dajka Isets-Éopó Fiaid lesznek, a' Krisztus képét viselő Papi Éolgák 's Próféták Fiai 's *bóldognak mondanak* téged mind örökké a' te Fiaid, *Péld. 31: 28.*

VI. Abrahámnak Sára mind Attyafia volt mind Felesége, *1 Mós. 20.* Azzal-is biztasd azért magadat hogy mind b' e' M-gos Féjred Uri lineáján, mind tulajdon Uri Mélt. Familliádban hagyott Isten még ollyakat, a' kik a' Vérségről-is meg-emlekeznek, e' mellet gyáfos állapotodban léznek Féjred helyett való Féjreid, a' Dávidi Éeretetett jelentő nevet meg-betsüllő:) Uri Barátok-is régi Jónathánnokról meg-emlekeznek, a' maradékban-is, (az-az: te benned-is.) *2 Sam. 9: 1.*

Több külömbiségekre nem érkezhervén, (: lévén másként-is a' tzikelyesebb alkalmaztatás más Éomorú 's nagyobb követé,:) minden ez eseten meg-esett Nagyoknak és Kistsinyeknek meg-vigasztaltatásokra való tzelozással a' Éánakozó Istenet kérem, hogy ez tzelul ki-tétetett Éomorú Uri Házban már valaha mondja-el ama' vigasztaló Éent beszédet *Hóf 11: 8, 9.* *Meg-esett én bennem az én Éivem, meg-bántam igyekezétem, nem tseleksem az én haragomnak busulása szerint, mert Isten vagyok én, és nem ember,*

Á M E N.

NEHAI MÉLTOSÁGOS R. I. GROFF
Széki TELEKI JOSEF
N. K. FEJÉRVÁRMEGYE' FŐ ISPÁNJA; Étc.
mint keseredett Ur Atya,

És töle el-maradott kedves Párja M. R. I. GROFF
BETHLEN KATA Aízizony
mint keseredett Ur Anya ö Nagyságok Éomorú Éemei előtt KERTSESÓRÁN tött temetési HÁRMAS SIR HALOMRA, de az említett Mélt. Uri Nagy OSZLOPNAK kidülésével, és ugyan azonba temettetésével hétÉerte tetézödött SIR HALOMRA való

ACCENTUS avagy **RÁ ÉNEKLÉS.**

Poétai (: a' matériának hármass külömbségéhez képest :) *három különös Musikán pengettetett, és úgy intéztetett, hogy az Elsőn a' Poéta képében a' közönséges Siralom okai; a' Másodikon a' Ráchel képében a' Mógos keserves Özvegyéi adattassanak-elő; a' Harmadikban pedig az Égi Éózat alatt az Isteni Vigasztalásoknak nevezetesebb Kútfejei mutattassanak-ki a' Megkeserítetettnek, meg-fételvén a' Siralom okainak a' Vigasztalások Kútfejei a' karéjon lévő Éámok szerint.*

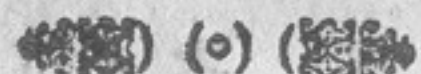
SZIGETI GYULA ISTVÁN

Enyedi { É. Irás magyarázó } Professzor által.
{ É. Nyelv tanító }
{ és É. Hiitóriát elő-adó }

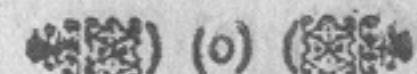
I. A' Poéta teprenkedik, a' sok között mit sirasson a' meghólt M. GROFFban. Azonban Ráchel siralma meg ballására félbe-Éakasztja.

TAvalyi hang siralmas Éó hol vagy? újjúlj 's eredj.meg:
Tremul-Triplán kapd-fel Echo! reÉkettesd 's hármasztad-meg.
Kertz.

Kertzsór környék, liget, erdő, havas allja-is zengjen:
 Ujjúlt panasz a' kerengő Olt mellyékén terjedjen.
 Feséljetek 's fakadatok köny vízzel fezes tömlők:
 Kormos burkok van okotok, ázzanak-meg mely 's emlők.
 O! tavalyi bádgyadozott RÁ VERSELO Poéta!
 Midőn sorlod rád gyász hozott, hozzád illik e' nótá:
 Ugyan azon siránczó el-tikkadott lantodat
 Vegyed-elő, unatkozó ne légy, fehétsd hurodat.
 Tsak épen hogy, el-ne mulásd, igazítsd éomorúra:
 Kettős hurrall rengni hallásd, nagy ok van itt a' bura.
 Mert a' telten telő bánat 's keserűség sellege
 Szinte meg-tölt, nints apadat, nintsen semmi féllege.
 Rettenetes tekintetű, hózzú, 's széles a' romlás:
 Még szélesbre terjedesű lézen ebből a' bomlás.
 Épen magán a' éiv-hártján esett a' mély 's széles seb.
 Belől élet kamaráján fojtogat, mert mérgefebb.
 Mindenestől le-rogyantó 's földhöz ütő az eset,
 Fel-keléssel nem biztató, lábbalással keveset.
 Szóval ki nem fejezhető e' éomorú éerentse,
 Nyiljék hát az epekedő 's zokogó éó kilintse.
 Illy nógatást mélljen érez ben magában a' Músa,
 Mely éorongást nagyot éerez, mellynek nem éakad gúsa.
 Nem tudom mi prófétáló lélek belől érdekli,
 Kötelesség mint fukáló éellő nagyon ingerli.
 Titkos éóztón van éivében, éünetlenül furdalja,
 Nints elméje jó rendében, mig nem versét fuvalja.
 De hol kezdje, miken vigye, 's mire threnodiáját?
 Szélesen ki-terjedt ügye alig leli-fel módját.
 Sirjon-e' hogy egy jó embert az emberi nemzethöl
 Most meg-éjtett, 's porba kevert kegyetlenül döljféből.
 Bizony dolog, a' kereéjtjen ez izetlen föld éava,
 Rajta kül a' világ megyén van tsak Martius hava.
 Vagy hogy bajra hívott 's földre vágott egy igaz Magyarat:
 Illy éfettel nemzet 's népre hoz az idő több zavart.
 Avagy hogy dölt ki fejedelmi haza egy igaz fia;
 Melly-el éfik nemességi 's köz julsának több híja.
 Tsinálja-é játék formán ezt ki trágédiában?
 Néppel iljet sirattatván Brutus Codrus Catoban,

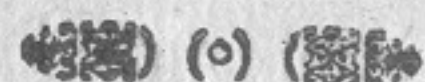
Si-

Siralson-e' keseregve itt egy meg-holt Aacust?
 Király tablán sem nem nézve ki-ítelt éegént és dust.
 Avagy inkább egy egyenes igazgató Samuelt?
 Vármegyében igen éemes jó kalauz Rafael?
 Ezt-is véli jól tselekéi, Jósiásban sirattja
 Jó Tutorod mint dölt ki, ó árva Eclézia!
 Haj ereéttve vagy bé-hozza a' éomorú Musákat,
 Kik gyászolják keseregve kegyes Abdiássokat.
 Vagy pedig az-azon nyegős nyomorodott Izraelt,
 El éalaéztott hogy egy erős 's állhatatos Misael.
 Jut károd-is jól ézébe TELEKI FAMILIA!
 Foglalni tsak azt verélekbe lézen böv matéria.
 Mert el-töré mors kifégé kapud egy erős farkát,
 Ostromra rést hagyta megé, 's meg-üritté viz árkát.
 A' Lónai temető éin alig bomla 's kele fel,
 Gyüle-fel a' fekete éin Kertseforra 's oéla-el.
 O terjedett élő-fának felhöt haladott ága!
 Jövési hogy fonnyadának, 's mint rogya-le ő maga.
 Oéoljatok nyugalomért árnyékát tartó vadak,
 Nap sütése kiket nem ért, éelid állat 's madarak.
 O egy nemes tsirázatból öt ágakkal jeles fa!
 Tsonkássa hogy levél épből, 's éállta az öt egyre ma.
 De ne ragadd-el elmémet, térek a' fel-vett útra.
 Kezdettem völt verseimet TELEKI JOSEF Gróffra.
 Sirassam-é neve alatt a' nagy gazda Jósefet?
 Egyiptomnak ki adattat nagy éükben böv kenyeret.
 Vagy gyermekek nevelésben jó regulás Salamont?
 Erkölt éabás 's fenytékben kemény nem puha Sólont?
 Látok halni itt el-hunni építő Néhemiaét:
 Tsak ezt elég vólna írni, soha sem viratni mást.
 De ha! mi hang lengeddegel a' havas allja felöl,
 Zuhogóval elegyedik 's patak menten jö elöl:
 Kertz felé tart, de középben vagyon nagyobb divatban,
 Liget-erdő éeleiben, az országot éomfédban.
 Ha! siralmas ének éava, mint bal füllel hallhatom,
 Mintha ugyan sirna Nympha, nem különben sajdítom.

G 3

Talám

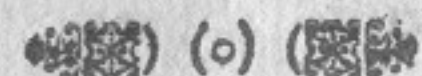

Talám kút-fők 's kies berkek lakókat firattják,
Vannak árván, tsökönt kedvek, kit nem látnak óhajtják.
Vagy Diána tanult hivat, Leány Azzonyaival,
Vadázatja fő Mesterét, keseregi jaj főval.
Mint érthetem 's fel-vehetem még-is más materia,
Ráchelé úgy ítélhetem e' gyászos thrénodia.
Meg fojtatott csak magában ülő Anja éneke,
Kire záport fő zuhajban árvasága fellege.
Azé a' rend teprenkedő gyászos Musám főnnjél-meg:
Mi itt a' meg-könyvezendő jobban érti 's tudta-meg.

II. Szó hallatik, sírás és keserves jajgatás. Rachel sírat,
's nem akar vigasztalást venni. Jér. 31: 15.

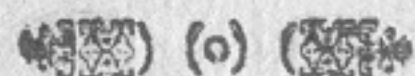
- I. **O** Bú látott 's gonddal habzott árva fejem!
Bánatokkal 's busongással epedt fővem!
Lám ugyan for rajtam a' tor, nints a' jóban semmi rézem.
Gyermekségem 's gyengeségem' idejétől
Bánatom nő, fejem csak fő keserűtől,
Utóljára hogy már jobbra kap, de félhet merüléstől.
- II. O te tündér bizony ledér főmő Világ!
Hízlekedő főneskedő tava fő virág,
Lám ugyan löl hátul 's elől nékem pufta 's termetlen ág.
Kedveskedni 's ketsegetni fő főkásod,
Kinálkodó főp főnt adó méz falatod
Oft mindenre, de rézemre csak méreggel tölt pohárod.
Nem tehetéd 's irigylhetéd csak ez egyet,
Fő rend Házból vegyem 's ágyból nemzetemet,
Isten adra, nem-is hagyta hogy főküljem, kenyereket.
De azt a' mi kedvesbíti ezt a' főállást,
'S ez életben mint keretben mulatozást
Meg-tagadád, 's ki nem adád, melly főerekkel főeretél mást.
Színem el-tűnt, gyászom ha főnt, főomorúbbal
Váltottam-fel, 's tseréltem-el terhes búval,
Saljkám' verő 's főntén nyelő hab nyomult-el nagyobb habbal.

III. If.

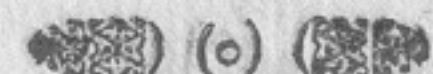
- III. Ifjúságom' 's új virágom' örömei
Csak látóztak; de nem voltak gyökerei,
Tetűzt itt-kin valami főin, de benn nehéz kerekei.
Termőségem, gyümöltszésem mi jót hozá?
Feles búra fők bánatra több bú húza,
Fiai hányt madár gyanánt fők keserűvel halmoza.
- IV. Jó idején és elején meg-kóftolám,
Özvegy kenyér mi ízűt ér meg-próbálám,
Mintha volna nem kis hja gonofimnak, gyász főállá rám.
- V. E' le-főla ugyan 's őla majd testemről,
Mivel égi Atyám el-hi keservimről,
Teli házba méltóságba tért özvegy erkeljimből.
Már nints hja söt divatja főerentsémnek,
Nyugodalma tsendes álma van főjemnek,
Jóm ér főlig, fővem-is vig, nem sűt éle nap hevének.
Van reménség, majd nints kétség továbbára:
Sorsom ege derűtsége tart főkára,
Naomi lef, búval nem vef a' régtől kesergett Mára.
De mint véti az emberi jó reménség!
Idő halad 's majd el-apad a' tellyesség,
Hát la félűeg 's csak főzfá feg a' jövendőhöz lött hittség.
Tsalfaságát főer főgát a' főerentse
Ki-murató, csak próbálná mint repítse
Fen madarát, Alumnáját hogy vefedelmesben ejtse.
El-is éré benne 's tűz lám fortélyát,
Felljebb fegé 's emelíté főjem allját,
Már neveti hogy így törí nagyobb eset tetém lágyát.
- VI. Bóldog sorsom 's állapotom lépes méze
Hogy ne hatna 's vidámitna kedves íze,
Nagy háború és főomorú meg-fojtatás meg-előze.
O mint bádgyad 's csak-nem hasad most-is fővem,
Midőn arról nagy próbáról emlekezem,
Szűlőrtimtól hogy különül rekedt Anyának kell lennem.
Ennek előbb csak elevbb gondolása
Oftán indult meg-gyarapult hír hallása,
Tudod Isten! ki mérgesen fogta fővem valósága.

Nem

Nem kedves fors söt erős bors az is vala,
Melly éltetmet 's leltetmet fojtogatta,
Hogy csak kevés idő telés örökösünk el-ragadta.
Azok közzül leg kissebtl meg fojtatás
Most-is érzem, ó Istenem! nagy kár látás;
Mindnyájoktól fokkal-is túl türehtetlen látogatás.
Mellyel bomla 's mind el-omla reménységünk,
Haftontalan 's bizonytalan epességünk,
Szélre tere 's füstbe méne világi kedves örömünk.
VII. Hát nem idős tiz ektendős öröminken
Keferitvén 's izlenitvén ennyi rendben
Erő ostor, mint mérges bor, jó iz volt rozzal elegyben.
Mindazáltal minden úttal könnyen nyeltem,
Nagy bódulás és változás nélkül vettem,
Mert még élő Férjem, merő örömem, vala előttem.
De már mostra utóljára tellyes pohár,
Melly-is habzik, zavaroslik mint sárviz ár,
Böv örömmel fok epével elegy kénál, semmit sem vár.
Meg-kell innom fel-hajtanom ó Istenem!
Söt ki-fopnom, én úgy látom, kénferezdem,
Minthogy néked a' terféled, nem lehet az is ellenem.
Tsak követlek 's erre kérlek, ne vedd vétkül,
Ha panaszom kinzó bajom belől külül,
Lágyulását 's puhulását reménlem éivemnek ebbül.
Hogy-is kéne vagy lehetne ott hallgatni,
Hol a' bánat for, 's oldalát kezd furdalni?
Ha nem nem fir, keferőség bir ott követ 's fát fólaltatni.
Es hol vagyon olyan nagyon fojtó bánat,
Mint melly éivem 's egész engem föz, 's fojtogat?
Könél kövebb tüznél tüzebb kit e' vizzé nem olvahtat.
Mert tzelba von és tárgya tön a' nagy Biró,
Nyilait ám lövedte rám, dördülő fő
Harfogással, utól uttal meg-ronta a' Mindenható.
Sok fomorú bir háború 's követ után,
Mint meg annyi Halál posták lába nyomán,
Kedves Férjem fő reményem el-mene az élok után.

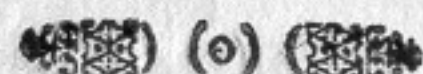
Véle

Véle kedvem 's ditsőségem üle porba,
Mint buborék együtt tűnnek 's kele firba,
Mint Pandora tele kádja fok gonof omlék nyakamba.
Már kis 's nagy bú mint háború hogyha bódít,
Bátor gyenge fél mentére meg-tántorít,
Nints a' gyamol kün ben sohol, nints ki biztat vagy bátorít.
Hová léve 's mint el-tűne fep feregem?
Ekes fiak 's leány alak fep raj méhem?
Kedves Atya mint raj Anya te sem maradál-e velem?
Fő 's tizta 's férj tudom mit érj kegyesednek,
Mint nap-fénye a' beleje öltözöttnek;
De meg-vonult 's homályosult sugára tölem fényednek.
Földi hivim 's idegenim jelenése
Körül álló és 'sibongó tiztelése
Lötön lönek, már el-tűntek, forsom attól mekke ese.
Tsak magamra nagyobb búma kell lakhatnom,
Mint böv vizet konyveimet hullatgatnom,
Bár óhajtsam, nem lez haftnam, hallgat 's késik vigasztalóm.
Ha ered baj, bátor rút zaj örökimre,
Vagy irigy per törvényes fer ügyeimre,
O Istenem kedverlen sem tekint vagy sem 'sák fennyemre.
Minap derült fepen terült tekintetem
Már titkolom, bé-burkolom, árva fejem
Mint éjjeli madárt, leli költe jártában kevés sem.
Erkelyembe segrestyembe el-rejtezem,
Napfényt látni köz helyt lenni el kerülem;
Mert el-húnyék 's el-enyézék kellemetes napom fényem.
O emberi mindennapi társalkodás,
Szokott kedves 's ugyan mézes nyájaskodás,
Bútsúzzatok 's tiztúljatok, rézem már tsak fomorkodás.
Világi kedv életerő nedv ovoljatok.
Örömeim vig énekim némüljatok,
Vigasztalást vagy gyógyulást már sohonnan mert nem látok.
VIII. De ó bártsak mérges ajak ne fehetne,
Eles nyelvvel mint fegyverrel feldekelne,
Ölő mérgem 's fenvedesem még-is tsak könnyebben esne.

H

De ez

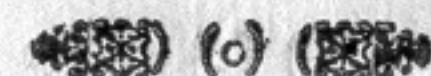

De ez épen halál képen fojtja éivem,
Kétzeresi 's hétzeresi kénos sebem,
IX. Hogy örüli, 's közörüli nyelvét reám ellenségem.
Igaz Isten veled perben meg-nem állok,
Még-is töled teremtesed tudakozok,
Honnan vagyon olyan nagyon ferentségek a' gonoszok?
Gyermekeket mint sereget botsárik-ki,
Nagy tenyézök és nem meddök juh 's barmai,
Jóban hálnak 's ugyan úznak, gonosz öket el-kerüli.
Én pedig, ki Neved' feli, méhtől fogva,
Gyászban járok, 's csak busongok la mindenha,
Mintha ugyan e' Világban bünösebb nem volna soha.
Mentül éivesb nálam 's hevesb a' hü éándék
Kedved' tennem, Neved' félnem, éaporodék
Annál inkább fel halmozváb a' lelkem sértő akadék.
E' gondolat mérges falat csak fúlaéjtja
Eletemet, 's bús éivemet nem tagítja,
Lelkem ettől mint epétől csak folytatását várhatja.

III. Égi Éózat: Tartóztasd-meg Éódat a' sírástól, és
kemeidet a' könyhullatástól, mert a' te tselekedetidnek jutalma
léken Jér. 31: 15.

I. K Itsoda méréÉli homályosítani Jób. 38: 2.
ISTEN böltseségét, avagy apaÉtani
Durva beÉédekkel? söt igazítani 39: 35. 's a' t.
Illik, 's a' panáz Éót meg-állapítani.
Ráchel tartóztasd-meg Éódat a' sírástól, Jér. 31: 15.
'S fogd-meg Éemeidet a' könyhullatástól;
Tselekedetidnek én tölem nem mástól
Meg léken jutalma, ne félj gyalázattól.
De ranúld-meg Jóbtól első panázodra:
Valaki bé-közön e' gyarló világra, Jób. 5: 7.
Született 's érkezett háborúságokra, Jób. 14: 1.
Mellyek miatt eped 's el-fogy utóljára.

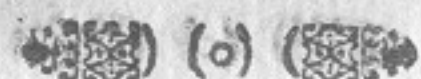
Ez a'

Ez a' földi Éállás koránt sem váraÉtok,
Mellyben keresÉtek jó nyugodalmatok;
Jövendőre néztek, ezt meg-tagadtátok,
Idegentől te-hát nem sok jó várhattok.
De ha Éakadatlan terhes-is ez inség,
Tsak Éempillantásni idei könyüség;
Szót se tégy felölle, mert békételesség;
Váltja-fel örökké tartó kénts 's ditsöség.
II. Ha kiket e' világ Éokott tsak gyűlölni, Ján. 15 18.
Éppen nem illendő azon meg-ütöközni;
Söt bizony jeléül annak kell fel venni, É 19.
Hogy nem e' világból valók fognak lenni.
Mert a' kik övéi Éereti azokat É 19.
Fiainak böven ki öÉtja 'söldjokat;
De az azok közzül ki-hivattattakat
KereÉtül nézi, mint magát jó Urjokat. É 18, 19.
Ha fő Mesterjeket nyilván háborgatta, É 20.
Tanítványait-is Éárazon nem hagyta;
De mit zúgolódgyék azon a' jó Éolga,
Hogy ő nem nagyobb, mint fő ember jó Ura.
Azomban ugyan tsak magad-is meg-vallád,
Némelj javaidat Éabadon ki-mondád,
Mellyeket a' világ Éármaztatott reád;
Telleysséggel való nem lehet hát e' vád.
Az-is bizony igaz, 's el-nem tagadhatod,
'Sok jámbor Jóbokén alább jár tsapásod,
Kiknek mértékjeket virtusi jószágod,
Hogy ingyen-is érje, magad sem állatod.
III. Még ifuságában pediglen már Éokni Siral. 3: 27, 28, 29.
Ez ilyenekhez jó, 's az ígát fel-venni
Az hív embernek, hogy hóltig reménleni
Tanúllyon, 's nem mingyárt mint lágy víz el folyni. 'Sid. 2: 1.
Kinek-is ártott meg még a' jó fenyték?
Hogy gyenge korában az Oskolai kék
Kapogatta? fiak? fejetekbe e' fék
Illik; a' dorgálás ne légyen feledék. 'Sid. 12: 5.

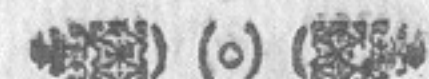
H 2

IV. Ha

- IV. Ha kit az özvegység vagy gyászos árvaság
Fog-el ifjú korán, mint az-is nem újság,
Mi-kára? ha földi heljt égi uraság
'S Attyára áll ügye, és a' fő Tutorság. *'Sólt. 27: 10.*
- V. O kegyes Ráchell! azt magad tapasztalád,
Midön árva fejed' ölébe le-hajtád, *'Sólt. 30: 12.*
Nem hagyta élükéget fel-tolyúlni reád,
Meg-is változtatá új éinnel gyász ruhád'.
De a' természetnek vedd-fel gyarlóságát,
Midön ízelíti kedves bódogságát, *'Sólt. 73: 3. s. k.*
Jó éreztésének képzli tartótságát,
Kevély éivel hízi csak állandóságát.
A' jók is nem épen üresek e' dőljtől,
Fel-fúvódnak a' jó éreztése élétől *Jób. 29: 4. s. k.*
Könnyen, és gondolják, hogy már ök ezentül *18. s. k.*
Meg-nem mozdíttatnak semmi oly érelvétől. *'Sólt. 30: 7.*
Ha nem éreztik-is e' hibát ö magok, *'Sólt. 13: 1, 2.*
De élvebben ugyan benn lappang, mint titok,
'S meg-tántorodásra fokkal is nagyobb ok,
Mint a' élv epéztő nagy háborúságok. *2Sam. 24: 1-4.*
Látván ezt az égi kegyes gondos Arya,
Világ tsalfaságát ellenek fordítja,
Bizakodásokat öklő fűtbe hajtja, *2Kron. 35: 20-24.*
Nem hirtelenkedni mázsolra tanítja. *2Kor. 12: 7, 8, 9.*
Avagy csak mértékli a' jó éreztéseket,
Elegyítvén édes 's keserű szereket,
Mivel árt felette enni sok mézeket, *Péld. 25: 27.*
Nem-is kézfithetni egészségesbeket.
- VI. Kedves a' élükének látni gyermekeit, *Péld. 17: 6.*
Mint jutalmat méhnek drága gyümöltseit, *'Sólt. 127: 3, 4, 5.*
Mint nyilakat a' szép ifjúság fiait,
Bódog ki töltheti azokkal tegzeit.
De meg kell gondolni hogy azok jutalmak,
Mint mondám, Istentől ingyen adattattak,
Nem tartozásképen; hogy tagadtathatnak *Róm. 11: 35.*
Tehát meg, ha tölök meg el-kivántatnak.

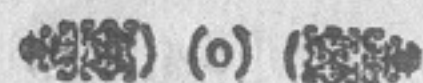
Köze-

- Közfönet inkábbban hogy addig engedte,
Égi ajándékkal őket ékesgette:
Ha ki zugolódott hogy megint el-vőtte, *Jón. 4: 9.*
Az ingyen jót igen bolondul közönte.
A' éaporodásnak ez igaz 's fő vége, *Malak. 2: 15:*
Hogy mézsebb terjedjen Isten' ditsősége:
Kinek mint adatott erre tehetsége,
Ha azt el-követte, tölt kötelelsége.
Annak örüljön hát a' föttartott anya,
Melegében ha költ sokaknak jó éárnya
Egre repülésre, hol bódogok karja
Telljék vélek Istent ditsóitók sorja.
Mi nevezetes jó vagyon e' dologban, *'Sólt. 49: 12-14.*
Hogy örökösöket lássák e' Világban?
Kiknek javaikat hagyják birtokjokban
A' élük, csak a' test van illy gondolatban.
Kiváltképen midön folynak gonosz idők,
'S rozzsal fenyegető siralmas éktendők,
A' mellyekben mondnak: Bódogok a' meddők, *Luk. 23: 29.*
'S magzatokat soha nem éoptatott emlékek.
Ha kit gazdagított éorgalmatósága *2Tbess. 7: 12.*
Örüljen, ha benne törvény igazsága
Vólt, 's kerektyéni rend éerint munkásága
Folyt, nem üzött tsupa Mammont kívánsága.
Könnyebb azt így okos örökösnek hagyni, *Préd. 2: 19, 20.*
Vagy Istennél vízont hitelbe le-tenni: *Préd. 19: 17.*
Ha élötteidre kellene állani,
Ki tudja ha bolond fogná fel dö'sólni. *Préd. 2: 19, 20.*
Ha a' Mindenható tégedet így kénál:
Nem jobb vagyok-e én néked tíz fiaknál? *1Sam. 1: 8.*
Vagy nem éerentsétleneb Arya éent Annánál:
Jó tsere, melly többet ér éáz magzatoknál.
VII. Ékes szép koronád a' tízteletes Férij *Péld. 12: 3.*
O Azzony! nagyobbbat immár annál ne kérj,
Azzal mint fejjeddel aránzhadd mennyit éerj, *1Kor. 11: 3.*
Mikor Isten akar hogy árnyékába férj.

H 3

Ugy

Ugy van, nagyot esel, mikor a' ki esik
Fejedből és sárba porba temetődik.
Fő nélkül való test már nem díszkedik,
Irtóztat, mindentől méltó kerültkedik.

De díszesebb annál sokkal a' Jah Isten,
Nintsen nála nagyobb sem földön sem mennyen,
A' kinek ő feje vagyon betsületben,
Árnyék, pais, erős kö-fal védelemben.

Kegyes Özvegy gondold-meg állapotodat,
Árvaságban midőn kezded falatodat,
Férjed helyett illy Férj vette-fel gondodat,
Tehető, hív, töltse hogy bizodalmidat.

Nagy fő helyett nagyobb fő tsatolt hozzája,
Hirel ékes minden a' ki néz reája,
Erte erőszakost meg-rettent ortzája,
Vigyáz, riákt, hartzol, fémc, fája, karja.

Ha fel-véked, érte miket tselekedett,
Kemény törvényeket midőn jódra szerzett,
Erőszakról földi Birákat meg-feddett,
Illyeket magáról veled hiterhetett.

Mennyivel-is inkább, midőn Tutorának
Nevezi el magát árváknak attyának,
Özvegy kiáltása meg-hallgatójának,
Rajta esett bozúú mord tromfolójának.

Minéműről ez-is fővebben biztarhat,
Hogy nála igaznak panáza nagyot hat,
Meg-holt éntének-is neve fenn foroghat
Emlekeztetésre, 's irgalomra hajthat.

Belső gyászos fétet rejtek kamarádban
Nem lezék egyedül soha csak magadban,
Talalod e' férjet a'ztalod 's ágyadban,
Szüntelen panázolj kinek gondaidban,

Midőn a' világi hibás társalkodás
Szűnik, helyébe kél lelki nyájaskodás,
Vigasztaló Isten által vidámodás,
Kiben élj, ne bántson soha izamodás.

Siral 5: 16, 17.

'Sólt. 104: 1, 2.

68: 5.

'Sólt. 91: 1.

'Sólt. 68: 6.

146: 9.

'Sólt. 84: 12.

5 Móf. 10: 18.

27: 19.

'Sólt. 146: 9.

2 Móf. 22: 22-24.

Jak. 5: 16.

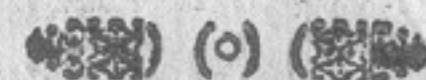
5 Móf. 9: 27.

'Sid. 13: 5, 6.

'Sólt. 16: 6, 7, 8.

63: 7, 8.

VIII. Te

VIII. Te pedig éles nyelv, ki mint a' beretva 'Sólt. 52: 4, 7.

Rágalmazó mérged' öntöd nem titkolva
Az ilyen sebekbe, tudd-meg, Isten nyilva
Tégedet ki gyomlál, faggat, el-ragadva.

Mivel zóla fennyn gondold ártalmakat,
Beszéled azoknak nagy nyavalyájakat, 'Sólt. 69: 27.

Kiket Isten meg-vert, háboruságokat
Nevelvén, hald Isten szájából e' zókat:

IX. Még-is o keserves Ráchel! figyelmezzél
Ide, panázkodat hagyd-le, ne ütközzél 'Sólt. 37: 1.

Gonoszok' kényére midőn femed nézel,
Szerentséjekhez hogy közel nem érkezel.

Tsak a' balgatag nem vézi elméjébe, 'Sólt. 92: 7, 8.

Es a' bolondnak nem jut ez értelmére,
Hogy a' hamisak tsak virágoznak erre,

Hanyat rohanjanak hogy örök veszélyre.

Mellyre lassan lassan ugyan kézfitetnek, Péld. 16: 4.

Midőn ő kényekre tágan erefitetnek: Róm. 9: 22.

Honnan a' gonoszban meg-is keményednek, Róm. 9: 18.

Napjokra haragot terézve gyűjtenek. Róm. 2: 5.

Nintsen rozzú dolga az olyan fiaknak.

Az Atyai kezek kik körül gyakrabbak, 'Sid. 12: 5.

Kik dorgálás nélkül szájra botsáttatnak, 12: 8.

A' ént Apostol ám nevezi fattjaknak.

Ha talám keményb fog a fenyíték lenni, 12: 9, 10.

Hogy meg-ártson, attól nem kell itten félni,

A' lelkeknek Attya tud arra vigyázni

Nem vezett, 's nem-is fog egy-is abból vezni.

A' kit mindenektől mind el idegenít

A' mennyei Atya, 's tsak magára forít, 'Sólt. 27: 10.

Ahoz éreitetét kitsoda nem fajt?

Éledgy ebből és végy erőt ó árva hit.

Egy Regulát hallj-meg tölem végezetre,
'S minden kerekidben vedd-fel ezt elmédre:
A' mindenható UR ént ditsőségére
Intézet mindent, jó, rozz, nagy, 's kitsinyt rendre.

Péld. 16: 4.

Illy

(o)

Illy jó végre, mellyet felöled-is fel-tett,
Külömb-külömb módon hiveket értetett,
Mindent foros után indított 's vezetett. *Mát. 7: 13, 14.*
De egyiket mint mást külömben epeztett.

Tartozol pedig te alá botsátkozni
Szent akaratjának engedelmeskedni,
Mint akarja magát benned ditsöitni,
Kéz helybe hagyással azon meg-nyúgodni.

A' jó Mester ingyen sem egy módon fenýt, *1 Kór. 4: 21.*
Hanem elméjekben nézi tanítványit,
Mivóltokhoz-képest szabja fenytékit,
Igy mind gyümölsösben 's mind könnyebben épít.

Hogy tégedet keményb vező alá fogott
Ez hiv Atya, tudja mi okot talált ott,
Mert bölts, jó egyfersmind, azért nem mulatott *Róm. 16: 27.*
Jobb módot el, mellyel jódra szélezhetott. *Mát. 7: 9, 10, 11.*

Azért az illy forson türhetetlenkedés
Lenne jóságában való kételkedés,
Böltsesége aránt hihetetlenkedés,
Egy főval rof fortély 's békételenkedés.

V E G E.

